

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Caput Secundum. De Potestate Capituli, sive quæ in specie possit, vel non
possit sede vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

CAPUT SECUNDUM.

De Potestate Capituli, sive quæ in specie possit vel non possit sede vacante.

Questio 469. An potestas Capituli major sit potestate Vicarii generalis Episcopi?

Resp. affirmativè. Laym. in c. cum generali, de off. Vicar. in 6. Sbroz. l. 2. q. 161. num. 7. citans Feder. de Senis conf. 30. num. 3. Abb. in c. quoniam. de off. Deleg. n. 15. Pavin. p. 1. q. 2. n. 2. Absque tamen specialibus factis commissionibus Vicario ab Episcopo, ut expressè Laym.

Questio 470. Num Capitulum facere possit constitutiones, & edicta concernentia totam diocesim, statutaque ab eo manearint sede denuo plena?

Respond. primò in genere: Capitulum potest sede vacante facere statuta. Sbroz. de Vicar. l. 2. q. 188. num. 3. & 4. & à fortiore AA. pro sequentibus punctis citandi. Magistratus enim possunt condere statuta super his, quæ pertinent ad propriam jurisdictionem. Sbroz. loc. cit. num. 4. citans Folin. in c. cum omnes. Bald. in l. nulli, c. de sent. &c.

2. Secundò: potest facere statuta super rebus pertinentibus ad ipsum Capitulum, v. g. qualiter debeat congregari, vel distributiones dividi. Barbof. iur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 7. citans Vulp. in pr. Indic. c. 44. num. 16. Si enim id possit super his sede plena, etiam absque consensu Episcopi. Pignat. tom. 10. conf. 138. n. 16. & 17. citans Suar. de LL. l. 4. c. 6. n. 11. Castrop. tract. 7. d. 1. p. 23. num. 26. juxta c. cum omnes. de constit. & Abb. ibi num. 4. Sbroz. loc. cit. n. 6. citans Innoc. & Abb. in c. cum consuetudinis. Quia seorsim ab Episcopo est quoddam corpus, & ideo potest habere proprium motivum, quo se dirigit secundum propriam exigentiam. Pignat. loc. cit. si, inquam, id potest, multò magis id poterit sede vacante.

3. Tertio: potest etiam tanquam Successor Episcopi statuere in illis, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis, et si statuere nequeat super his, quæ Episcopo competunt jure speciali. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 11. ubi, quòd condere possit statuta, quæ posset Episcopus vivens. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Feder. de Senis. conf. 16. &c. & in specie statuta facere potest concernentia augmentum cultus divini. Barbof. loc. cit. citans Card. Tusch. tom. 1. l. c. concl. 53. num. 1. Pignat. tom. 6. conf. 49. n. 2. ubi: dubium non est, quin penes Capitulum resideat potestas ferendi leges super gubernio Ecclesiæ, & circa omnia concernentia cultum divinum promovendum, quibus beneficiati tanquam ministri Ecclesiæ parere debent; pro quo citat Rotam decis. 321. & 351. p. 6. & decis. 76. p. 7. Recent. Calder. conf. 2. de constit. &c. loquitur autem de Capitulo sede ple-

na; multò igitur magis id locum habet sede vacante.

4. Quartò potest facere statuta obligantia totam diocesim. Barbof. loc. cit. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 47. etiam si sint contraria statutis diocesanis. Pirh. loc. cit. & per quæ abrogentur statuta antecedentia Episcoporum; quia & hoc est jurisdictionis. Azor. loc. cit. Quæque sint perpetua, & durent post electionem, & constitutionem novi Episcopi, seu tempore succedentium Episcoporum. Fagn. in c. à nobis il primo. de sent. excom. n. 51. & 52. ubi: Capitulum sede vacante si procedit per modum statuti, & tunc etiam si statutum imponat penam pro futuro delicto, non expirat sede plena; secus si procedat per modum sententiae. Quòd secundum fuisse stabilit per plures num. & n. 56. ubi: conclude, quòd statutum, cum sit lex quædam, durat perpetuò, nisi revocetur. Unde dicit Federic. quòd si Capitulum sede vacante fecit statutum, durat etiam creato Episcopo, nisi expressè revocetur per Episcopum. Idem de perpetuitate talis statuti tradunt Pirh. loc. cit. Barbof. cit. n. 73. citans Pavin. p. 1. q. 6. Calder. conf. 2. de constit. Zerol. in pr. episcop. p. 1. v. Capitulum, §. 15. &c. Modò tamen sint honesta & iusta, Ecclesiæ aut juribus episcopalibus justè acquisitis non præjudicantia. Azor. loc. cit. Pirh. Barbof. ll. cit. qui posterior citat pro hoc Monet. de distrib. p. 2. q. 13. n. 24. Molin. de iust. cr. §. d. 11. n. 7. Sic condere statutum nequit, quo subsidium charitativum debitum Episcopo minuat. Azor. loc. cit. Barbof. cit. num. 73. citans seipsum. de potest. Episc. p. 3. alleg. 87. n. 14.

5. Poterit tamen Episcopus Successor statuta à Capitulo sede vacante facta pro libitu revocare, sicut & alia statuta cujusvis prædecessoris sui; cum pari scilicet episcopali polleat jurisdictione. Barbof. citans Ferental. ad Burat. decis. 758. à n. 11. Pirh. loc. cit. nisi forte, ut addit Pirh. in illa juravit.

6. Verumtamen sicut non potest Capitulum sede plenà statuere, quæ tangunt totum statum Ecclesiæ, vel etiam in rebus arduis, sine consensu Episcopi. Sbroz. loc. cit. n. 6. Barbof. loc. cit. n. 75. citans Innoc. in c. cum omnes. de constit. n. 1. Abb. n. 4. Butt. n. 4. Felin. n. 9. Beroium n. 36. & 46. Bened. Capra. tom. 1. com. opin. l. 1. tit. 2. de Episcop. & Cler. n. 24. &c. ita nec sede vacante id posse, videtur tenere Lotter. de re benef. l. 2. q. 31. num. 82. ubi, quòd non transeat in Capitulum potestas cogendi synodum ad effectum decernendi, & statuendi generaliter, & universaliter super statu Ecclesiæ; secus sit de potestate statuendi respectu singularis casus, cui aliter provideri nequit.

Questio

Questio 471. Num Capitulum sede vacante possit statutorum suorum transgressores punire?

Resp. affirmativè: Capitulum si quidem etiam sede plenâ potest pœnas imponere transgressoribus statutorum suorum. Pirh. *ad tit. de major. & obed. n. 43.* Laym. *in c. cum omnes. de constit. n. 1.* Tametsi enim Capitulum Cathedrale absolute loquendo non habeat jurisdictionem in ecclesia vivente Episcopo; adeoque nec sine Episcopi autoritate condere possit leges, & statuta, quibus ecclesiæ status, antiquæ consuetudines, aut jura mutantur. Laym. *loc. cit.* citans Abb. *in c. quoniam prope finem. de vita & honest. Cleric. Suar. de LL. l. 8. c. 6. n. 11.* juxta *c. cum consuetudinis. de consuet.* habet tamen partem aliquam, seu usum potius jurisdictionis, sive à Superiore, sive per consuetudinem acquiritum secundum modum administrationis suæ, dum Capitulum separatim ab Episcopo consideratum constituit Collegium seu Universitatem aliquam, cui præest Decanus, aut Præpositus juxta diversas Ecclesiarum consuetudines. Laym. *loc. cit.* & ex eo Pirh. adeoque jam potest intra terminos potestatis suæ statuta facere, & consequenter iis (etiam sine Episcopo, seu licet Episcopus statutum non approbaverit. Laym. *loc. cit.*) pœnam seu multam adjudicare, v. g. pecuniariam, & per subtractionem fructuum ex corpore transgressores compellere ad pœnam statuto decretam solvendam. Laym. *loc. cit. n. 2.* Pirh. *cit. n. 43.* quia id, (ut colligitur ex *l. 1. ff. si quis jus dicenti non obtemper.*) connexum est, & necessarium ad executionem legis, aut statuti, & regula recepta est, quod quicumque statuta condere possunt, ii etiam pœnam intra terminos potestatis suæ adjudicare possunt; adeoque jam utrumque, & statuta condere, & transgressores punire poterit Capitulum cathedrale. Laym. *cit. n.* (qui *in fine hujus num.* hæc ipsa extendit quoque ad Capitula ecclesiarum Collegiatarum Episcopis subjectarum) Quidquid sit de eo, num condere possit tale statutum pœnale, quod obliget vi jurisdictionis; an solum per modum alicujus conventionis, seu pacti, ut voluit Butrio & alii apud Fagn. *in cit. c. cum omnes. num. 39. & seq.* quem vide, uti & Pirh. *loc. cit.* Atque ex jam dictis manifestè & à fortiore inferitur responsio nostra, posse nimirum id ipsum multo magis Capitulum sede vacante; cum tunc polleat jurisdictione propriè tali, & episcopali, adeoque sicut is legum & statutorum suorum transgressores pœnis coercere potest, ita & illud.

Questio 472. Num Capitulum sede vacante de aliis quoque delictis, & criminibus inquirere, cognoscere, eaque punire possit?

1. **R**esp. primò: potest etiam extra visitationem de delictis contra certas personas inquirere. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* Fagn. *in c. his que. de major. & obed. num. 5.* citans Rotam *in Burgens. jur. id. decis. 166. num. 2. p. 3. Recent. Vital. in Clem. 1. n. 177. de heret. Feder. de Sen. conf. 16. num. 1. in fine.*

2. Sic quoque potest cognoscere causas judiciales, etiam criminales. Pirh. *loc. cit. num. 30.* Nec obstat, quòd Tridentinum *sess. 24. c. 20.* causas matrimoniales, & criminales Episcoporum tan-

tum examinationi, & jurisdictioni relinquat; nam per illa verba solum excluduntur alii Prælati inferiores; non autem Capitulum, quod sede vacante non est inferius, sed par Episcopo. Pirh. *ibidem* citans Quarant. *in sum. Bulbar. v. Capitulum sed. vac. q. 5.* Et sic in specie cognoscere potest de crimine hæresis, & procedere contra hæreticum. Pirh. *cit. n. 50.* citans Clem. 1. *de heret. & Quarant. ubi ante.* Ventriglia *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 29.* ubi: quòd non exemptos Capitulum sede vacante succedit Episcopo in jurisdictione in causa hæresum, prout disponitur *in c. ad abolendam. de heret.* ut abunde probat Farinac. *de heresi. q. 186. n. 177. & seq.* qui etiam *num. 180.* dicit, quòd Capitulum exercet hanc jurisdictionem per specialem delegationem. Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 6.* ubi, quòd succedat in cognoscendo de crimine hæresis, prout poterat cognoscere Episcopus, in comprehendendis scilicet, judicandis & puniendis hæreticis, citans Hofst. *ad cit. c. ad abolendam. num. 2. & 4.* Abb. *num. 1.* Sylv. *v. heres.* Sanctarell. *tract. de heresi. c. 40. num. 4.* Farinac. ubi paulò post. Item Diana *p. 8. tract. 4. resol. 37.* ubi citato Carenâ *tract. de S. off. p. 1. l. 6 §. 3. n. 10.* cum in causis hæresis proceditur ex parte Episcopi jure ordinario, non est dubium, quin Vicarius Capituli sede vacante debeat assistere Inquisitoribus in dictis causis.

3. De cætero Capitulum sede vacante non habet jurisdictionem procedendi contra exemptos in causa hæresis; quia hæc facultas competit Episcopo non jure ordinario, sed delegato, & proinde non succedit Capitulum. Ventrigl. *loc. cit.* citans Jo. And. *in cit. c. ad abolendam. n. 15.* Anchar. *num. 10.* Decian. *tract. criminal. l. 5. c. 2. n. 14.* Farinac. *ubi ante. num. 182.* (qui etiam dicit ab hac sententia non esse recedendum) Correr. *de heret. n. 60.* Zabarell. *in Clem. 1. de heret. num. 60. in q. 8.* Dian. *tom. 4. tr. 8. de off. & potest. Inquis. resol. 33.* qui tamen *p. 8. tr. 4. resol. 37.* refert, contrarium fuisse practicum. Sed neque Clem. 1. *de heret.* ubi absolute conceditur tam Capitulo sede vacante, quam Episcopo procedere contra hæreticos abique eo, quòd fiat mentio de autoritate apostolica, seu ut procedant autoritate apostolica, concedit Capitulo sede vacante hanc potestatem procedendi in causa hæresis contra exemptos; cum in dicta Clem. nulla fiat exemptorum mentio.

4. Resp. secundò: potest quoque punire crimina & excessus, Fagnan. *loc. cit.* ubi ex Federic. *conf. 16. num. 1.* quòd in puniendis criminibus, & excessibus Capitulum id possit sede vacante, quòd potest Episcopus. Idem habet Barbof. *loc. cit. n. 65.* Et sic in specie potest ob delicta suspendere ab officio, deponere, seu privare beneficiis, aliisque facere, quæ correctionem spectant; cum ea omnia spectent ad jurisdictionem ordinariam Episcopi. Pirh. *loc. cit. num. 46.* Barbof. *loc. cit. num. 80.* citans Moha. *tract. 5. de iust. d. 11. num. 6.* Pavu. *p. 2. q. 6.*

5. Sic quoque videtur posse procedere contra Clericum ad verbalem degradationem (qualis dicitur, quando contra Clericum pronunciat sententia, per quam privatur is Ordinibus Clericalibus, quæ & propriè loquendo degradatio dicitur) Sbroz. *l. 2. q. 167. num. 2. & 3.* cum dicat Tridentin. *sess. 13. c. 4.* quòd Episcopus per se, seu suum Vicarium generalem in spiritualibus contra Clericum in sacris etiam presbyteratus Ordinibus ad illius condemnationem possit devolare; adeoque

vide-

videtur id ipsum competere quoque Capitulo sede vacante. Nequaquam tamen ad actualem illam & solennem Clerici degradationem (qualis dicitur, quando Clericus non solum per sententiam privatur, sed etiam personaliter & actualiter degradatur, exiuitur, & spoliatur Ordinibus ecclesiasticis, Sbroz. loc. cit. n. 4. cuius modum ponit Trident. loc. cit. & cuius quoque degradationis formam vide apud Foller, in pr. crim. canonic. p. 3. iud. Tir. ersti confessi & convicti. num. 15. & 16. hanc enim per ipsum Episcopum fieri vult Tridentinum loc. cit. & sic videtur, ea esse Ordinis episcopalis; quod ipsam aliqui tradunt de degradatione seu depositione verbali apud Sbroz. loc. cit. num. 6.

6. Item contra secularès sibi subiectos ad pœnam capituli, ubi Episcopus præter episcopalem habebat & hanc supremam jurisdictionem suo episcopatu annexam; idque conformiter dictis supra ex Pirh. loc. cit. n. 45. in fine; nempe, quod si Episcopus decedens habebat quoque temporalem jurisdictionem respectu secularium tam in civilibus quam criminalibus, succedat in hac quoque jurisdictione Capitulum.

Quæstio 473. An Capitulum sede vacante possit tam suos quam defuncti Episcopi Officiales syndicare.

R Esp. Potest per se, vel suum Vicariũ syndicare. Officiales tam suos quam defuncti episcopi. Syndicare enim (quod aliud nihil significat, quam examinare, in mores alicujus, vel acta inquirere, notare, censurâ carperè. Carolus du Fresne in glossario ad media & infim. latinis. scriptor.) est actus jurisdictionis. Barbof. Jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 102. citans Paris. Puteo tr. de syndicat. rubric. de off. synd. num. 9. Et in illo proceditur tam ex officio quam ad instantiam parisi. In jurisdictionalibus autem succedit Capitulum. Barbof. loc. cit. exercendis etiam contra eos, contra quos jurisdictionem suam ordinariam exercere poterat Episcopus. Et de Fiscali defuncti, quod eum syndicare possit Capitulum sede vacante, tradit Fagn. in c. his quæ. num. 52. Sic posse Capitulum non expectato Episcopo successore rationem exigere à suo Vicario capitulari, & aliis Officialibus suis, eosque pro modo culpæ punire, tradit Garc. juxta S. Congregat. declarat. p. 5. c. 7. num. 23. & ex eo Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 52. Porro qualiter Capitulum ejusque Vicarius possit syndicari ab Episcopo successore, & compelli ad rationes dandas, & puniri, dicitur ad finem hujus tract.

Quæstio 474. An, & qualiter Capitulum sede vacante possit cognoscere de causis suspicionum, quæ contra suum Vicarium proponuntur?

R Esp. Non posse Capitulum eligere arbitros ad cognoscendum de dictis causis, sed debere de iis cognoscere per seipsum, tradit Fagn. in c. his quæ. de major. & obed. n. 76. idem ex declaratione S. Congregation. tradit Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 23. Contrarium tamen tradit Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 36. ubi: quando Vicarius Capituli allegatur suspectus, recurrendum est ad ipsum Capitulum, quod vel potest eligere arbitros ad cognoscendum de causis suspicionum, quæ pro-

ponuntur eo modo, quo Episcopus vivens cognoscit de causis suspicionum sui Vicarii, prout declaravit S. Congreg. vel per seipsum absque electione arbitratorum; ut similiter potest Episcopus per seipsum cognoscere de suspicionem sui Vicarii, ut videre est apud Sbroz. de Vicar. Episc. l. 3. q. 16. quem vide, & quæ de eo dicuntur in hoc puncto de Episcopo, & illius Vicario, applica ad Capitulum sede vacante, & ejus Vicarium. Quod si autem causa suspicionum, ob quæ recitatur Vicarius, militare se subsistere inventantur, potest Capitulum quin & tenetur causam, circa quam allegatur suspectus Vicarius, committere, seu delegare alteri. Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 33. num. 322.

Quæstio 475. Num Capitulum sede vacante possit ferre censuras; & nominatim an possit excommunicare; suspendere; interdicere?

i. R Esp. ad primum: potest infligere censuras, quatenus id poterat Episcopus defunctus. Barbof. loc. cit. num. 65. citans Naver. in man. c. 27. num. 5. Molin. ubi ante. Gl. & DD. in c. ad abolendam. de hæret.

2. Resp. secundò in specie: potest excommunicare, quatenus id poterat Episcopus. Barbof. cit. num. 65. Pirh. num. 46. ubi; quod Capitulum succedat Episcopo in potestate excommunicandi, citans Franch. in c. unic. de major. & obed. in 6. num. 1. Quarant. & c. Fagn. in c. his quæ. num. 49. Quamvis is addat, non posse tamen Capitulum anathematizare, id est excommunicare cum solemnitate; de qua in c. debent. 11. q. 3. pro quò citat Jo. de Anan. in c. his quæ. n. 2.

3. Tertio potest suspendere ab officio & beneficio. Barbof. loc. cit. num. 80. Pirh. num. 46. Sbroz. l. 2. q. 182. num. 7. quamvis is n. 5. & 6. dicat, suspensionem perpetuam, & diurnam secundum Innoc. & Abb. in c. ad hæc. de off. Archiep. esse de arduis, ita ut etiam Episcopus eam ferre non possit sine Capitulo.

4. Potest etiam interdicere. Barbof. cit. n. 80. citato Pavio. p. 2. q. 6. Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. n. 63. Sbroz. ubi ante.

Quæstio 476. Vtrum absolvere quoque possit ab excommunicatione aliisque censuris?

i. R Esp. Potest Capitulum (vel is, ad quem tunc spectat jurisdicatio) absolvere ab excommunicatione, à qua poterat absolvere Episcopus, nisi ei fuerit specialiter à Sede Apostolica interdicta hæc potestas. Fagn. cit. n. 49. Ventrigl. loc. cit. num. 16. Pirh. num. 46. (qui etiam addit, idem esse, si ve ecclesia verè vacet, si ve quasi vacet, ut quia Episcopus à Paganis ductus in captivitatem.) Barbof. loc. cit. n. 62. citans Rebuff. ubi ante. n. 6. Sylv. in sum. v. Capitulum. §. 2. Suar. tom. 5. d. 7. f. 2. & c. cum communi juxta c. unic. de major. & obed. in 6. Absolvere enim ab excommunicatione est actus jurisdictionis, non Ordinis episcopalis, Capitulumque sede vacante vices Episcopi gerit: Episcopus verò absolvere potest à quolibet excommunicatione juris, cujus absolutio non est reservata Papæ, c. nuper. de sentent. excomm. & ejusdem potestatis est ligare, & solvere; & qui potest unum, regulariter potest &

alte-

& alterum. Pith. *loc. cit.* argumento *c. cum inferior. de major. & obed. & ibi Gl.* Poterit itaque absolvere Capitulum ab excommunicatione tam lata à jure (v.g. ob percussione Clerici, ut Barbof. saltem levem, ut Pith) quam ab homine, v.g. à defuncto Episcopo, vel ejus Vicario, aut delegato, vel Archidiacono, &c. Pith. *loc. cit.* Barbof. n. 65. Ventrigl. *loc. cit.* citans Dianam p. 8. *resol.* 17. Meroll. &c. Porro posse Capitulum non solum per Vicarium suum absolvere excommunicatum tam à jure quam ab homine; sed hunc quoque posse instituire confessarium, qui illos absolvat, tradit Azor. *Inst. mor.* l. 3. c. 37. q. 16.

2. Potest quoque absolvere ab aliis censuris, à quibus absolvere poterat Episcopus. Barbof. *loc. cit.* n. 65. citans Molin. *de Inst.* tract. 5. d. 11. n. 6. Navar. *in man. c. 27. n. 5.* juxta *abolendam. de heret. & ibi AA.* Possit quoque Capitulum absolvere, sicut poterat Episcopus, etià extra mortis articulum omnes impeditos recurrere ad Sedem Apostolicam à censuris quibuscumque, Sedi apostolica reservatis, etiam contractis ob hæresim, contentisque in Bulla eterna, & hoc etiam de jure novo, non obstante decreto Clem. VIII. ea nimirum ratione, quam communiter afferunt AA. ne reservatio, quæ pro bono caritatis est inventa, contra caritatem vergat in periculum animarum, tradit Ventrigl. *loc. cit.* n. 18. ex Leonard Duardo (quem mirifice commendat) ad Bull. *Canal.* l. 3. §. 2. *concl.* 3. n. 45. & seg. & Tambur. *de jure Abbatis.* d. 16. q. 8. n. 8. Sic etiam in specie potest absolvere ab omnibus suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, & non deductis ad forum contentiosum quoscumque; sibi subditos; hæc enim potestas concessa est Episcopis per Trident. *sess.* 24. c. 6. & ea transit ad Capitulum sede vacante juxta dicenda *quæst. seg.*

Quæstio 477. An quoque absolvere possit à casibus papalibus, & episcopalibus?

1. **R**esp. ad primum; Potest à quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in diœcesi sua in foro conscientie absolvere, imposita penitentia salutari. Id ipsum enim conceditur Episcopis à Tridentino *loc. cit.* transitque pari modo in Capitulum sede vacante. Pith. n. 45. Ventrigl. *loc. cit.* n. 15. Laym. *in c. quoniam. de off. & potest. iud. delegat.* num. 1. citans Felin. *in c. eam re. num.* 17. *de rescript.* Rodriq. *qq. regul. tom.* 1. q. 61. num. 9. Sanch. *de matrim.* l. 8. d. 61. num. 10. Barbof. *loc. cit.* num. 2. Garc. p. 5. c. 7. num. 41. contra Suar. *in 3. p. tom.* 4. d. 41. §. 2. num. 13. & Bonacin. *de censur.* d. 7. q. 5. p. 1. n. 6. citatòsque ab eo Alterium, Filiuc, &c. Si enim ea, quæ speciali jure delegata sunt Episcopis, transeant in ordinariam eorum jurisdictionem, qualiter in eam transit hæc potestas absolvendi, transeunt quoque ad Capitulum sede vacante. Laym. *loc. cit.* juxta dicta à nobis supra. Et sic in specie quoque posse absolvere Capitulum ab hæresi in foro conscientie, uti hæc potestas quoque collata Episcopis à Trident. *loc. cit.* tanquam probabilius tener Garc. p. 7. c. 11. n. 22. Ventrigl. *loc. cit.* citatque ab eo Barbof. *de Canon. & Dignitat.* c. 42. n. 82. (qui etiam testatur num. 62. pro hac opinione steterit S. Congregat. Concil. 3. Decembr. 1633.) Dian. *Resolut. mor.* p. 7. tr. 2. *resolut.* 3. & p. 8. tr. *resolut.* 7. Meroll. *tom.* 2. c. 6. & tom. 3. c. 7. num. 51. contra Ledesm. *in sum.* 2. p.

tit. 1. c. 61. *concl.* 20. *difficult.* 2. apud Garciam *loc. cit.* Neque obstant verba Concilii *loc. cit.* Idem (nempe absolvere) in hæresi crimine in eadem foro conscientie eis tantum (nempe Episcopis) & non eorum Vicariis sit permissum. Neque enim Capitulum sede vacante est propriè Vicarius Episcopi; sed eandem Episcopi potestatem habet juxta dicta à nobis supra; & Vicarius Capituli eandem Capituli jurisdictionem habet; quia Capitulum suam jurisdictionem per Vicarium exercet. Et sic diluitur potissima ratio Ledesmæ; nempe quòd concedatur Episcopis absolvere ab hæresi per se ipsos; Capitulum autem non possit per se ipsum absolvere; quia suam jurisdictionem debet exercere per suum Vicarium; & is Vicarius loco Episcopi per se ipsum debet absolvere, & ad eum sine speciali commissione transit illa facultas. Garc. *loc. cit.* n. 22. *in fine.*

2. **R**esp. ad secundum: Potest quoque absolvere ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Ventrigl. *loc. cit.* num. 16. citans Pavin. p. 1. q. 5. Molin. *ubi ante.* Azor. *Inst. mor.* l. 3. c. 37. q. 16. Sequitur à fortiori ex responsione præcedente. Neque solum potest id Vicarius Capituli per se; sed potest quoque eandem potestatem concedere alteri. Dian. p. 8. *tract.* 4. *resolut.* 47. ex Molin. *loc. paulò post citando.* Ventrigl. *num.* 16. citans pro hoc quoque Molinam. Sic ait Azor. *loc. cit.* potest Capitulum instituire Confessarium, qui absolvat à casibus Episcopo reservatis, citans pro hoc Abb. *in c. cum olim.* & c. *his quæ de major. & obed.* Pavin. p. 1. q. 7. n. 4. Barbof. *lur. eccles. l. i. c. 32. n. 64.* quia potest concedere facultatem absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Barbof. *ibidem* citans Molin. *de Inst.* tract. 5. d. 11. n. 5. Pavin. *ubi ante.* q. 5. Subjungit idem Azor, posse Capitulum reservare casus, quos possit Episcopus; cum is sit actus jurisdictionis, citat pro hoc Pavin. *loc. cit.*

Quæstio 478. Num Capitulum sede vacante possit dispensare in irregularitatibus?

1. **R**esp. posse dispensare in irregularitatibus, in quibus potest Episcopus; quin & dispensare in irregularitatibus omnibus ex occulto delicto provenientibus, excepta eà, quæ oritur ex homicidio voluntario; hoc enim ipsum concessum est pari modo Episcopis à Trident. *loc. cit.* Ventrigl. *loc. cit.* n. 15. Pith. n. 25. Barbof. *loc. cit.* n. 82.

2. Porro circa potestatem illam absolvendi, & dispensandi concessam Episcopis per dictum Tridentini decretum notanda sunt sequentia: Primò facultate illa uti non posse Episcopos regionum illarum, in quibus receptum non est Tridentinum, uti censent S. Congr. Concil. Garc. *loc. cit.* c. 11. n. 23. & consequenter juri neque id poterunt Capitula regionum illarum sede vacante.

3. Secundò: quòd in illo Decreto Concilii non comprehenduntur inferiores Prælati habentes jurisdictionem ordinariam, & quasi episcopalem, etiam nullius diœcesis, adeòque nec in diœcesi nec de diœcesi. Idem est de Prælati exemptis, qui etsi non sint de diœcesi, sunt tamen in diœcesi (quam differentiam interesse nullius diœcesis, & esse exemptum à jurisdictione diœcesani, ponit Rota *Decis.* 207. p. 2. *divers.* apud Garciam *loc. cit.* n. 16.) facultas enim illa, cum sit jure speciali & exorbitante à jure communis concessa Episcopis, intelligi debet de Episcopis propriè & verè talibus, & non

& non de aliis; maxime, quia jura & Concilium magis confidunt de Episcopis, quam de aliis inferioribus. *Garc. à num. 17.* proinde tam subditi illorum Prælatorum, qui sunt nullus diæcesis, cum nullum habeant Episcopum, recurrere debent ad Sedem Apostolicam pro obtinenda illa absolutio- ne ab hæresi (idem est de dispensatione ab irregu- laritatibus, & casibus reservatis Papæ) quam sub- diti illorum exemptorum; quippe qui non sunt subditi, nec possunt se subdicere Episcopis, nisi in casibus à jure expressis, qualis non est iste, de quo hic, nempe dispensatio illa & absolutio. *Garc. num. 20.* citans *Marc. Anton. Genuens. in pr. Curia Neapolit. c. 66. n. 19.* *Ugol. de cens. Rubr. l. c. 2. §. 17. n. 5.* contra *Suar. & plures alios putantes, posse subditos illorum exemptorum se subdicere, si velint, Episcopo quod ad hunc actum favorabilem obtinendi ab eo dispensationem, & absolutio- nem. Unde jam iterum sequitur, non posse Ca- pitula istiusmodi inferiora, Prælato defuncto (Certi aliàs ad ea transire potestas, quam habuit defun- ctus, juxta dicta superius) in dictis casibus absol- vere, aut dispensare.*

4. Tertio cum homicida voluntario, etiam oc- culto (sub quo venit quoque mandans & consu- lens. *Garc. loc. cit. n. 24.* ex *Tolet. l. 1. c. 88. vers. 6.*) nullo modo posse dispensare Episcopum (& conse- sequenter nec Capitulum sede vacante) ne quidem ad minores aut beneficium simplex. *Garc. cit. n. 24.* citans *Tolet. ubi ante.* *Ugol. de cens. tab. 1. c. 33. de irregul. §. 2. num. 1. & 2. & c. 62. §. 2. n. 4.* *Guttier. qq. Canon. l. 1. c. 13. n. 19.* *Sayr. l. 7. c. 7. n. 14. & 19. & c. contra Henriq. l. 13. c. 57. §. 1. & l. 14. c. 19. §. 1.* *Zerol. in pr. p. 2. v. dispens. §. 3. & c.* Et si ante Concilium possent cum eo dispensare ad benefi- cium simplex, & juxta probabiliorem ad Ordines minores. *Garc. loc. cit. n. 26.* citans *Hofst. Jo. And. Butrio & c. in c. 2. de Cler. pugnant. in duello.* Item contra *Baifium in direct. elect. p. 2. c. 30. n. 6.* *Covar. in Clem. si furiosus. p. 2. §. 3. num. 5.* *Navar. cons. 45. n. 1. de homicid. Tolet. ubi ante. vers. 4. & 5. & c.*

5. Quinimo nec dispensare poterit cum homi- cida casuali non occulto, etiam ad Ordines mi- nores jam susceptos, aut beneficium simplex. *Garc. num. 27.* citans *Tolet. ubi ante ad finem. c. 88.* *Ugol. cit. c. 33. §. 3. n. 3. & 4. & c.* contra *Henriq. Na- var. Sayr. loc. cit. num. 20.* *Molin. de iust. tract. 3. d. 77. n. 11.* *Avilam, Rodriq. & c.* dicentes, quan- tum ad homicidium casuale nihil immutasse Con- cilium. Quemadmodum Episcopus (& conse- quenter: Capitulum sede vacante) dispensare po- test in mutilatione, etiam voluntaria, si est occul- ta; utpote in qua nihil innovavit Concilium; quippe quod solum excipit homicidium volun- tarium, sub quo non venit mutilatio. *Garc. num. 29.* citans *Suar. tom. 5. d. 44. §. 2. n. 4.* *Henriq. loc. cit. Tolet. cit. c. 88. vers. 6.* *Molin. Avil. & c.* Idem est quod ad homicidium voluntarium justum. *Garc. num. 34.*

Quæstio 479. In quibus præterea dispensare possit Capitulum sede vacante?

1. **R** Esp. primò in genere: Potest dispensare in casibus, in quibus potest Episcopus pote- state ordinariâ. *Azor. l. 3. c. 37. q. 10.* citans *Pavin. p. 1. q. 5.* *Feder. de Sen. cons. 29.* *Pirh. citans Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 8.* *Molin. de iust. tr. 5. d. 11. n. 5.* *Quarant. in sum. Bullar. v. Capi- P. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.*

tul. sede vacante. q. 2. *Barbos. Iur. eccles. l. 1. c. 32. num. 81.* Est enim dispensare actus jur. sdictiois, *Azor. loc. cit.* & dispensatio non est actus merè voluntarius; cum sæpe expediens, imò necessa- rium sit cum subditis dispensare. *Pirh. Barbos. l. cit.* Adeoque non esset sufficienter provifum diæcesibus, si jurisdictio Episcopi sine jurisdictio- ne dispensandi devolveretur ad Capitulum sede vacante. *Barbos. citans Molin. tr. 5. d. 11. num. 5.* Quinimò dispensare poterit in casibus non solum, qui per se, sed etiam qui per accidens (nempe pro- pter impedimentum adeundi Papsam) sunt epi- scopales, seu ordinariæ jurisdictiois Episcopi. *Pirh. loc. cit.* citans *Quarant. ubi ante. q. 3.* *Abb. in c. his qua. in fine.* sive in casu necessitatis, quando non facile adiri potest Papa, aut Nuncius Aposto- licus, dum is ad eam dispensationem conceden- dam potestatem habet. *Dian. loc. cit. resol. 9.* cum *Meroll. loc. cit. num. 12.* eò quod jurisdictio, seu po- testas, quam habet Episcopus dispensandi in le- gibus pontificiis in casu necessitatis sit ordinariâ; quippe qualis est, quæ annectitur perpetuò digni- tati, uti est hæc (unde & eam delegare potest Epi- scopus generaliter, ut *Sauch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 14.* apud *Dian. loc. cit.*) Capitulum verò suc- cedit in potestate ordinariâ Episcopi. *Dian. cit. resol. 9.*

2. **R** Esp. in specie. Sic itaque dispensare po- terit in votis & juramentis, in quibus id potest E- piscopus. Item in statutis diæcesanis; hæc enim spectant ad jurisdictioem ordinariâ Episcopi, *Pirh. loc. cit.* & de juramentis. *Pignat. tom. 5. con- sult. 24. n. 3.* citans *c. penult. & ult. de suppl. negl. Prælator. Garc. observ. 30. num. 12.* *Dian. loc. cit. re- sol. 23.* Item cum illegitimis ad Ordines minores suscipiendos. *Barbos. loc. cit. juxta c. 1. de filiis presb. in 6.* & ad beneficium simplex. *Barbos. citans Navar. cons. 28. cit. de temp. ord. Zerol. in pr. p. 2. v. Capitul. §. 3.* *Quarant. v. oodem. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 16.* *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 6.* qui ta- men putat cum *Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34.* sine speciali mandato hanc dispensationem non posse concedere Vicarium Capituli. Item in peti- tione debiti. *Barbos. Ventrigl. l. cit. Dian. loc. cit. resol. 47.* citans *Molin. de iust. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 5.* Ratio his omnibus communis est, ut *Mo- lin.* nempe quod tota universim jurisdictio Epi- scopi etiam voluntaria (cujus actus est dispensare) quæ non reperitur illi denegata, transeat ad Ca- pitulum, ut *Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 2.*

Quæstio 480. Num igitur dispensare quoque possit in interstitiis Ordinum?

1. **R** Esp. primò: Capitulum sede vacante po- test dispensare in his interstitiis. *Suar. tom. 4. d. 28. §. 5.* *Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 14.* *Regi- nald. Fori pænit. l. 1. n. 180.* *Valenzuela cons. 107. num. 17. vol. 2.* apud *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 5.* Item *AA.* paulò post citandi; eò quod hæc facultas in ipsius Episcopi officio, & potestate sit imbibita, non tam ex commissione speciali, quam ex Con- cillii dispositione. Capitulum verò succedat non tantum in ordinariâ jurisdictioe jure communi generali ad Episcopum spectante; sed & in per- tinente ad eandem jure communi speciali. *Garc. p. 5. c. 7. à num. 38.* & plures alii apud *Dian. loc. cit.*

Q

2. **R** Esp:

2. Resp. secundò: in iis casibus dispensare potest in interstitiis, in quibus concedere potest dimissorias. Fagn. in his qua. de major. & obed. n. 61. Sic dispensare potest in interstitiis (quæ sunt inter Ordines minores, & majores; item inter majores, inter quos juxta dispositionem Canonum & Trid. sess. 23. c. 11. 13. 14.) cum arctatis (intelligitur ratione beneficii accepti, aut accipiendi) intra annum vacantiam; cum aliis verò non nisi post elapsum primum annum sedis vacantis cum ordinandis in vim suarum dimissoriarum eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis; ex causis nimirum in Concilio Tridentino expressis, puta necessitatis, aut utilitatis ecclesiæ. Laym. in c. l. i. xeras. de tempor. Ordin. Ventrigl. loc. cit. n. 40. Barbof. loc. cit. n. 128. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. vers. quæro decimo. Piafec. in pr. p. 1. c. 1. n. 50. Martam. de jurisd. p. 2. c. 9. n. 13. & plures alios. Et specialiter quòd non nisi post annum vacantiam dispensare possit, tenent Solorzan. de iure Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. & 14. Zipæus iur. pontif. l. 3. tit. 9. n. 2. apud Dian. loc. cit. eò quòd, ut idem, cum Capitulum intra illum annum non possit dare licentiam recipiendi Ordines, nec ad talem effectum literas dimissorias juxta c. cum nullus. de tempor. ord. in 6. & Trident. sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10. prohibita quoque ei videantur, quæ ad ipsos Ordines preparantur, qualis est interstitiorum remissio. Possit quoque dispensare in dictis interstitiis cum religiosis, etiam exemptis, tradit Laym. loc. cit. n. 3. eò quòd possint cum Prælatorum suorum licentia se subijcere Episcopo in suscipiendis gratis dispensationum, & absolutionum; pro quo citat seipsum. Theol. moral. l. 1. traët. 4. c. 23. n. 7.

3. Porro spectare hanc facultatem dispensandi in interstitiis ad Capitulum, & non ad illius Vicarium sine speciali mandato Capituli, tradunt Fagn. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. citans Aldan. in compend. Canon. resol. tit. 3. n. 6. Vulpe. in pr. c. 44. n. 27. (qui etiam refert, sic decisum à S. Congr. 17. Maji 1600.) Barbof. sum. Apost. decis. v. Capit. sed. vac. n. 14. Merol. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 48. contra Riccium decis. 185. num. 5. apud Ventrigl. & contra Machadum apud Dian. loc. cit. & alios; eò quòd, ut Meroll. in generali mandato non veniat potestas dispensandi.

4. De cætero ordinatos sine Episcopi aut Capituli sede vacante expressa aut tacita dispensatione, interstitiis non observatis, censuram nullam incurrere, tradit Laym. loc. cit. n. 4. citatis Suar. de cens. d. 31. s. 1. n. 43. Zerol. in pr. p. 2. v. Ordo. s. 8. eò quòd licet Sixtus V. decreverit suspensionem, ea tamen denuò sublata sit per Gregorium XIV. Plura de his infra, ubi, an, & quando concedere possit dimissorias.

Quæstio 481. An Capitulum sede vacante possit aggratiare, seu penam post latam sententiam remittere?

1. **R**esp. Non convenire in hoc AA. negativam, nimirum Capitulum sede vacante non posse facere gratiam, & remittere penas, ad quas Episcopus defunctus, vel ipsum etiam Capitulum condemnarat, tenent Mantic. tom. 2. de tacitis convent. l. 25. lit. 8. n. 11. Jo. Bapt. Costa de remed. subfid. remed. 15. n. 8. & de iudic. c. 45. apud Dian. p. 8. traët. 4. resol. 19. eò quòd facere gratiam sit de reservatis Principi. num. 41. ibidem apud Dianam,

Quin & hoc ipsum denegetur Episcopo à Bernard. Diaz. in pr. Can. c. 137. Foller. in pr. Can. v. etsi committi. n. 125. & aliis pluribus.

2. Affirmativam è contra tenent Barbof. iur. eccles. l. 1. c. 32. n. 102. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. s. 2. n. 42. citantes Vulpe. in pr. iudicial. c. 44. nup. 26. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. Mariam Novarin. q. 99. forens. q. 102. p. 1. Ricc. in pr. Fori eccl. tom. 1. resol. 30. (vel ut eum citat Vega, decis. 305.) qui etiam refert sic decisum in Curia Archiep. Neapol. Felicianum à Vega in c. 4. de iudic. n. 63. Rationem dat Dian. quia scilicet facere gratiam pertinet ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, & in hac succedit Capitulum, sive iurisdictione sit contentiosa, sive voluntaria, & nullibi reperitur exceptus casus, de quo hic. Respondit quoque ad rationem oppositam sententia: Episcopos posse facere gratiam; quia sunt veri Principes ecclesiastici, & non Vicarii Papæ, ut restè Bellarm. l. 1. de Rom. Pontif. c. 3. in fine (quin &, ut Vega ex Riccio, habent in hoc potestatem Episcopi talem, qualem habet supremus Princeps, adeoque hanc gratiandi potestatem non esse reservatam summo Pontifici; & consequenter idem posse Capitulum, utpote quod est successor Episcopi. Quod si verum, Episcopum referre personam supremi cuiusdam Principis, & Capitulum ei in hac ratione supremi Principis succedere (de quo posteriore merito dubitari potest) consequens videtur, quòd ubi jurisdictionem etiam temporalem in subditos habuit Episcopus, in ea succedat Capitulum, ut dictum supra, posse aggratiare Capitulum, ubi per defuncti Episcopi, vel suos Officiales lata in aliquem etiam pena capituli.

Quæstio 482. Num Capitulum sede vacante possit concedere indulgentias?

1. **R**espond. Negat id Fagn. in c. illa. ne sede vac. n. 14. citans Jo. Andr. in c. accedentibus n. 2. de excess. Prælat. Felin. in c. cum olim. de major. & obed. n. 7. & c. ac dicens ex Card. in Clem. 2. s. ad hac. q. 3. n. 14. de penit. & remiss. hanc opinionem teneri communiter, etsi nonnulli sentiant oppositum. Rationem dat idem Fagn. loc. cit. num. 13. in fine. Quòd Capitulum non succedat in jurisdictione voluntaria, sed tantum in necessaria, quia est necessarius, & non voluntarius Administrator, ut tenet Gl. in Clem. 1. de heret. v. Capituli. quam communiter approbatam dicit Felin. in c. cum olim. num. 6. Item quòd non succedat in iis, quæ gratiam sapiunt; pro quo citat Gl. in c. 1. v. presentatos. de Instit. in 6. Pro qua sententia negativa citantur quoque ab Azor. l. 3. c. 37. q. 9. præter plures Canonistas ex Theologis Sot. in 4. dist. 21. q. 1. a. 4. Corduba de Indulg. a. 2. q. 12. proposit. 9. Ledesm. in 4. dist. 28. a. 3. Hanc quoque negativam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 28. dicens eam veriore, magis communem, & quæ servatur in praxi, citans pro ea Fusc. de visitat. lib. 1. c. 2. num. 20. Pavin. in p. 1. q. 4. num. 5. Bonacin. tom. 1. tit. de Indulg. d. 6. q. 1. punct. 3. num. 23. & c.

2. Contrarium tenent Barbof. iur. eccl. l. 1. c. 32. n. 91. citans Abb. in c. cum olim. Sylv. v. Capitulum in fine. n. 5. Pavin. p. 1. princ. q. 4. Henric. in sum. l. 7. c. 31. s. 1. Vulpe in pr. c. 44. n. 22. Zerol. in pr. episc. p. 1. v. indulgentia, s. 2. Lavor. de iubil. & indulg. p. 2. à n. 52. Hanc affirmativam sequitur & probabiliorem

liorem censent Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. 6. n. 155. Molin. de iust. tom. 6. tract. 5. d. 11. n. 6. & alii apud Dian. p. 3. rr. 4. resol. 35. Item Azor. loc. cit. Ed quod indulgentias concedere sit actus jurisdictionis, ut D. Thom. in 4. dist. 20. q. 3. a. 3. & sic etiam Legatus Apostolicus, etsi non sit sacerdos, possit eas concedere; cumque jus dicat simpliciter, Capitulum succedere in jurisdictione Episcopi, non sit, quod nos restringamus ad jurisdictionem necessariam, non voluntariam. Addit verò Azor, in hoc convenire omnes, tutius esse, ut Capitulum committat alicui Episcopo, ut eas concedat nomine Capituli. Quamvis Diana loc. cit. dicat, se non probare, quod ait Pavin. nempe debere Capitulum sic ut Episcopum dictum nondum consecratum eas concedere per alium Episcopum consecratum, quem ad id vocet; ed quod concedere indulgentias non sit Ordinis, sed solius jurisdictionis.

Questio 483. An Capitulum sede vacante approbare, & exponere possit confessarios?

1. **R**esp. id posse Capitulum per Vicarium à se electum; cum hic actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, aut Dignitatis Episcopalis; sed jurisdictionis ordinariæ. Barbof. loc. cit. n. 110. citans Suar. tom. 4. de posit. d. 28. s. 5. num. 5. Henriq. in sum. l. 3. de penit. c. 6. in princ. Fagund. in precept. Eccl. precept. 2. l. 7. c. 2. n. 54. Dian. p. 3. rr. 4. resol. 46.

2. Extendendum hoc ipsum erit ad Capitula inferiora, quorum Prælatus defunctus exemptus jurisdictionem quasi Episcopalem habebat in populum fidelium; cum & tales Prælati potestate ordinaria confessarios approbare possint; quippe qui sub nomine Episcopi veniunt in Tridentino in ordine ad hoc punctum, ut Dian. loc. cit. & Ludov. à Cruz. in Bull. cruciat. d. 1. c. 2. dub. 24. n. 2. Secus tamen est, ubi hujusmodi Prælati jurisdictionem non habent in populum sæcularem fidelium, quales sunt Provinciales, & Generales Religionum.

Questio 484. An Capitulum sede vacante revocare possit ad examen semel approbatos ab Episcopo defuncto, eis que adimere licentiam & approbationem audiendi confessiones, idque etiam quò ad regulares?

1. **R**esp. primò, posse Capitulum sede vacante sæculares semel, etiam prævio examine, & simpliciter approbatos ad excipiendas confessiones revocare ad examen, & inventos in idoneos reprobare, non secus ac id potest Episcopus, dum viveret ex causa, & successor Episcopus. Manifestè sequitur ex eo, quod tradit Fagundez in precept. Eccl. p. 2. l. 7. c. 2. n. 28. apud Dian. loc. cit. resol. 48. nempe mortuis Episcopis solere Capitulum sede vacante generali mandato revocare omnes licentias, & approbationes ab Episcopo præcedente datas. compellens, ut omnes Confessarii compareant iterum examinandi; & sic absolute tenet Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. num. 44. (qui tamen perperam addit, hanc facultatem revocandi denuo ad examen negari ipsi Episcopo, qui semel examinavit & absolute approbavit, maxime Regulares, nisi subintelligat, sine causa. Etsi contrarium apud eandem Dianam loc. cit. tenet Boisius de iubil. l. 3. c. 2. n. 47. nempe solum successorem in Dignitate. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.

tate, & jurisdictione, non autem in jurisdictione tantum, ut est Capitulum sede vacante, posse semel absolute approbatos iterum ad examen vocare, & approbare, vel reprobare, prout noverit esse vel non esse idoneos.

2. **R**esp. secundò: Capitulum sede vacante posse quoque, quantum est de jure, revocare datam approbationem Regularibus, & in specie etiam Mendicantibus, tradit quoque loc. cit. Fagundez. Non posse tamen id Capitulum ob speciale illis super hoc ipso (nimirum, quò minus possit à Capitulo sede vacante approbatio à defuncto Episcopo iis concessa, uti & facultas prædicandi, & aliqua vota in alia pia opera commutandi adimi) datum privilegium, cujus meminit Sylv. v. confessor. n. 4. q. 3. Rodriq. tom. 1. Bullar. fol. 36. Boisius loc. cit. apud Dian. Adeoque jam ubi istiusmodi generali mandato revocarentur per Capitulum ad novum examen omnes approbati à præcedente Episcopo, non tamen comprehenderentur Regulares; & quamvis de iis quoque specialiter, & expressè loqueretur, istiusmodi edictum, seu mandatum, adhuc nullius esset momenti; cum sit directè contra eorum privilegium, & Capitulum sede vacante nihil possit innovare quò ad Regulares. Fagund.

3. His tamen non obstantibus Regulares semel absolute approbatos revocari posse ad novum examen à defuncti successore in dignitate, & jurisdictione, tradit loc. cit. Boisius; ed quò concessum eis privilegium sit solum quò ad Capitulum, non verò etiam ad successorem in dignitate, & jurisdictione, qualis est successor Episcopus. Cujus etiam rationem addit hanc, quòd Episcopo successori plus quàm Capitulo voluerint summi Pontifices pro quiete suæ conscientie remanere liberam potestatem subjiciendi novo examini regulares Sacerdotes absolute approbatos; quia Capituli jurisdicchio, & gubernatio ob vacationem sedis regulariter parum durat, & pro illo tempore noluerunt Pontifices Regulares absolute approbatos exhiberi novo examini; Successoris verò Episcopi jurisdicchio, & regimen regulariter diu durat.

Questio 485. An Capitulum sede vacante cognoscere possit de causis in prima instantia?

Resp. affirmativè; quia Tridentinum sess. 24. c. 20. causas omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sunt, in prima instantia coram Ordinariis locorum duntaxat cognosci vult; ergo hæc potestas, utpote concessa, & annexa perpetuò dignitati episcopali est ordinariæ jurisdictionis; adeoque transit in Capitulum. Barbof. loc. cit. n. 85. citans Riccium in pr. aurea. resol. 130. Dian. p. 3. tract. 4. resol. 21. citans Morell. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 42. ubi is sic ait: Deducitur, posse Capitulum sede vacante cognoscere causas in prima instantia, ita, ut non possit alius iudex Romanæ Curie cognoscere de iis in prima instantia, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domiciliis: & ratio est; quia hoc privilegium habent Episcopi jure ordinario &c.

Questio 486. An Capitulum causas arduas, & in specie matrimoniales cognoscere, & expedire possit?

1. **R**esp. ad primum: potest cognoscere de causis arduis. Barbof. loc. cit. n. 72. Pith. ad rit. de major.

major & obed. n. 70. Laym. in c. cum olim. tit. eod. n. 13. Generaliter enim loquendo non prohibetur Capitulum causas graves, & arduas cognoscere; cum talis generalis, & absoluta prohibitio Capitulo facta non reperitur. Laym. & Pirh. *ll. cit.* Et in specie posse Capitulum de causis criminalibus, & adhuc magis in specie de causa hæresis (quæ inter causas graves & arduas reputantur) cognoscere, dictum est supra.

2. Resp. ad secundum: Sic quoque de causis matrimonialibus (quæ & ipsa inter causas arduas & graves reputantur. *c. 1. de consang. Sbroz. de potest. Vicar. l. 2. q. 23. num. 10. & 18.*) cognoscere potest. Laym. Pirh. *ll. cit.* Dian. p. 8. tr. 4. resol. 22. Barbof. *loc. cit. n. 102.* citans Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. g. 5.* Covar. *de spons. p. 2. c. 8. §. 12. n. 1.* Porro hæc intelligenda de causis matrimonialibus ex ordinaria jurisdictione; non verò, si causa quædam matrimonialis specialiter delegata fuisset Episcopo aut ejus Vicario, monet Barbof. *loc. cit. ex Riccio.* Dum itaque Tridentinum *sess. 24. c. 20.* ait: *causam matrimonialibus & criminalibus Episcopi tantum examini relinquuntur*; excluduntur solum Prælati inferiores, non verò Capitulum. Barbof. Dian. *ll. cit.* juxta dicta à nobis supra.

3. Resp. tertio: Causas tamen arduas intelligendo per eas illa, quæ valde ardua sunt, & secundum consuetudinem Ecclesiæ solis Prælati, seu capitibus Ecclesiarum competere censentur; expedire (quod aliud est, quam cognoscere) nequit, nisi necessitate cogente. Pirh. Laym. *ll. cit.* Talia sunt visitare, synodum cogere &c. de quibus in specie infra.

Questio 487. Num Capitulum sede vacante possit assistere matrimonio, alterve dare licentiam assistendi.

R Esp. affirmativè. Barbof. *loc. cit. n. 36.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 28. n. 3.* Cóninck. *de sacramentis & cens. tom. 2. d. 27. n. 17.* & seipsum *de potest. Episc. p. 2. alleg. 32. n. 132.* Dian. *loc. cit. resol. 49.* ubi ait, sub nomine Ordinarii, qui & assistere, & assistendi licentiam dare potest in *c. 1. sess. 24. Concil. Trid. comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius generalis*; cum in omni jurisdictione ordinaria succedat Episcopo; & ita docet Gurtier. *de matrim. c. 66. n. 5. & 13.* Pontius *de matrim. l. 5. c. 10. n. 4.* Bossius *c. 4. §. 21. n. 59.*

Questio 488. An Capitulum sede vacante cognoscere possit causas feudales, & infeudare?

1. R Esp. negativè. Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 12. §. n. 4.* citans Pavin. *q. 7. n. 8.* ubi expressè Capitulum sede vacante non succedit in jure cognoscendi causas feudales. Azor. *l. 3. c. 39. q. 2.* ubi: Capitulum minimè cognoscere valet de causis feudales, de quibus cognoscere non posset, si viveret Episcopus. Hinc etiam est, quòd nequeat facere novas investituras, aut veteres renovare, aut fidelitatis juramentum à feudatariis recipere, ut Host. Abb. Innoc. *in c. nihil. de elect.* Idem tradit Pirh. *loc. cit. n. 52.* ubi: Capitulum Cathedrale sede vacante non succedit in jurisdictione feudali; ideòq; controversià ortà de feudo spectante ad solum Episcopum, eòque si aperiatur devolvendo ad mensam episcopalem, non potest de eo cognoscere Capitulum. *c. verum. de foro compet. juxta gl. v. mota questio*; quia in iis, quæ Episcopo jure speciali & ex-

traordinario competunt, non succedit Capitulum.

2. Secus est, si feudum ad Episcopum, & simul ad Capitulum spectaret; tunc enim Capitulum sede vacante de eo cognoscere, & infeudare potest, nempe si ex consuetudine feudum iterum conferri soleat. Pirh. *loc. cit.* citans Jo. And. *in cit. c. verum. num. 9.* Abb. *num. 8.* Laym. *de jurisd. ordin. concl. 89.* Quòd si verò feudum ad solum Capitulum spectaret, super hoc cognoscere & investire posset, etiam sede plenà; & sine Episcopi consensu. Pirh. *ibid.* citans Rosenthal. *tract. de feudis. c. 4. concl. 26. num. 2.*

Quest. 489. An Capitulum sede vacante exequi possit ultimas voluntates, easque mutare, cogere item executores testamentorum ad exequendum, reddendâsque rationes de facta piarum voluntatum executione?

1. R Esp. ad primum: potest exequi ultimas defunctorum voluntates, quatenus jure ordinario competebar Episcopo. Dian. *loc. cit. resol. 24.* Pirh. *n. 47.* Azor. *l. 3. c. 39. q. 6.* Barbof. *loc. cit. n. 76.* citans Molin. *ubi supra.* Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. p. 2. q. 7.* Quarant. *v. Capit. sed. vac. Zerol. in pr. p. 2. v. Capit. §. 6.* Covar. *in c. Ioannes. de testam. n. 2.* Navar. &c. Sic itaque poterit pauperes eligere, in quos hæreditas in hunc usum relicta distribuat, ubi nulli curatores, vel executores ultimæ voluntatis sunt dati; vel si dari, eam non curent exequi. Dian. Azor. *loc. cit.* citantes Calder. *conf. 20. de testam. Pavin. ubi ante.* Item poterit diem executionis prorogare. Dian. Azor. *ll. cit.* citantes Dominic. *in addit. ad Consilia. Calder. conf. 3. de off.* In executione tamen testamentorum speciali jure competente Episcopo non succedit Capitulum sede vacante. Barbof. *loc. cit.* citans Pavin. *p. 2. q. 7.* Azevedo. *conf. 11. num. 9.* Rationem dabimus Respons. seq.

2. Resp. ad secundum: Potest commutare ultimas voluntates in casibus, in quibus de jure communi id potest Episcopus. Dian. *loc. cit. resol. 34.* citans Molin. *ubi ante. n. 5.* Monetam *de commutatione ultimæ volunt. c. 5. n. 477. cum seq.* Barbof. *loc. cit. n. 101.* citans insuper Cuch. *Instit. major. l. 3. tit. 9. n. 82.* dubitari enim nequit, quin commutatio ultimæ voluntatis sit actus jurisdictionis episcopalis. Dian. *loc. cit.* Secus iterum est, si non succedit Capitulum in commissionibus commutationis ultimarum voluntatum quæ sunt Episcopo in casibus, in quibus jure ordinario non posset Episcopus commutare. Dian. *loc. cit.* citans Molin. & Monet. *ubi ante.* Tum quia, quæ jure speciali delegato competeabant Episcopo, non transeunt in Capitulum. Et sic speciales commissiones factas Episcopo non transeunt in Capitulum sede vacante, sed in successorem, si factæ sunt sub nomine Dignitatis, est textus in *c. quoniam Abbas. de off. deleg. 1.* Si verò factæ sunt sub nomine personæ, expirant cum persona; eò quòd jam deficiat subiectum, cui inhæret commissio, ut DD. *in cit. c. quoniam Abbas.* & Sanch. *de matrim. l. 8. d. 27. n. 2.* Ita ferè Dian. *loc. cit.*

3. Resp. ad tertium: Succedit Capitulum in potestate compellendi executores testamentorum ad ea exequenda intra annum, & ipsis negligentibus ad executionem illorum, juxta *c. tua.* & *c. Ioannes. de testam.* Spectat enim hoc ipsum ad jurisdictionem Episcopi ordinariam. Dian. *loc. cit. resol.*

resol. 24. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 36. Pith. n. 67. Fagn. in cit. c. 10.annes. n. 8. qui etiam n. 7. notat, officium compellendi executores testamentarios non tantum spectare ad Episcopum, sed etiam ad inferiorem Prælatum, habentem jurisdictionem quasi episcopalem; cum talis in iis, quæ jurisdictionis sunt, veniat nomine Diacesani, in gl. in Clem. 1. de foro compet. v. Diacesanis, quam ibi sequitur Imol. n. 38. Vitalin. n. 5. Abb. n. 15. Unde jam etiam inferit, competere dictam potestatem eorum Capitulis prælaturæ vacante.

4. Respond. ad quartum: Succedit similiter in compellendis, etiam religiosi piarum voluntatum Executoribus ad reddendas rationes executionis. Barbof. loc. cit. n. 77. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. Dian. loc. cit. resol. 24. Azor. l. 3. c. 39. q. 6. Pith. loc. cit.

Quæstio 490. An Capitulum sede vacante exigere possit rationes ab Administratoribus priorum locorum?

Resp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 78. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. vers. 7. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Capit. §. 9.

Quæstio 491. An adire possit hereditatem ecclesie legatam?

Resp. affirmativè. Azor. loc. cit. q. 6. Quam tamen si Episcopus successor damnosam ecclesie reperit; beneficio restitutionis in integrum repudiare potest. Azor. ibid. ubi etiam ait, pari modo posse Capitulum transigere; & compromissum facere; & citat pro his Pavin. p. 2. q. 7. n. 18.

Quæstio 492. An Capitulum sede vacante autorizare possit alienationem bonorum ecclesie inferioris?

Resp. affirmativè. Quia Capitulum hoc casu non alienat propriè, sed interponit auctoritatem Ecclesie ex legitima causâ alienanti, quod jurisdictionis est, & sæpe necessarium. Azor. loc. cit. 37. q. 14. citans Molin. de iust. tract. 5. d. 11. num. 15. Pavin. p. 2. q. 8. Feder. de Sen. de permur. benef. tit. de de velut. n. 104. Pith. loc. cit. n. 51. citans Abb. in c. cum olim. q. 3. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. §. 1. n. 27. citans Meroll. Theol. mor. tom. 3. d. 7. n. 162. & seq. Prosper de S. August. addit. ad Quar. in sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. Intelligenda tamen hæc sunt de casu, in quo Episcopus poterat dictam alienationem autorizare, ut expressè Ventrigl. & Azor.

Quæstio 493. An Capitulum sede vacante alienare possit bona ecclesie propria vacantis?

Resp. Capitalium non succedit in iure alienandi bona ipsius ecclesie vacantis. Ventrigl. loc. cit. Pith. loc. cit. ubi: Capitulum Cathedralis sede vacante non potest donare jura episcopatus, seu bona ecclesie vacantis, sive immobilia, sive mobilia pretiosa, qua servando servari possunt. Fagn. in c. his qua. de major. & obed. num. 58. & in c. novit. ne sede vac. num. 23. Azor. loc. cit. q. 13. Dian. loc. cit. resol. 38. citans Baunium Theol. moral. tom. 1. tract. 11. q. 27. ac remittens ad Mol. tract. 5. d. 11. n. 15. & Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 17. per tot. Imò caret omni potestate mutandi statum Ecclesie, & exequendi, quidquid futuro Episcopo

R. Louren. Tract. III. De Capit. sed. vac.

præjudicium generare potest. Ventrigl. loc. cit. juxta c. 1. & ult. ne sede vac. Quod si tamen alienatio esset in utilitatem ecclesie, posse tunc eam facere Capitulum, ait Azor. pro quo citat Pavin. p. 1. q. 6. n. 11. & 12. Butr. & Abb. in c. 1. ne sede vac. Sed dandum tunc defensorem ecclesie, & præmissio tractatu, & cum cogitione causæ tunc faciendam alienationem; pro quo citat Redoan. tr. de reb. eccl. non alien. tit. quæ sit sede vac. Verumtamen etiam si magna urgeret necessitas, adhuc non posse fieri alienationem, tenent Gl. in c. novit. ne sed. vac. v. sede vac. Vincent. in c. ad abolendam. de heres. Archid. in c. precaria. 12. q. 2. n. 2. Prapof. ibid. n. 1. Bellam. circa medium. apud Fagn. loc. ult. cit. n. 24. hanc reddentes rationem: quòd cum ecclesia comparetur pupillo, & fruatur jure minoris. c. 1. & c. ad dicit. de in integ. res. Sicut pupillus nihil alienare potest sine auctoritate Tutoris. l. 1. & 2. c. de auctor. praestand. ita nec ecclesia, dum caret pastore, alienare potest sine consensu Episcopi (intelligi dum est ecclesia inferior) sicut nec dubium est, ecclesiam cathedralem viduatam Episcopo de consensu Papæ urgente necessitate posse alienare. Quòd etiam facit, quod habet Fagn. loc. cit. n. 28. quòd, dum ecclesia panormitana fuit Archiepiscopo suo viduata, minimè licuit Capitulo, aut Clero consentite impositioni gabellarum in præjudicium Archiepiscopatûs, non obstante, quòd nova impositio gabellarum facta fuerit ad relevandas communes Cleri, & populi necessitates, ex quo laicorum facultates non supererunt; quoniam præter hæc duo requiritur etiam consensus Archiepiscopi cum Clero juxta c. non minus. & c. adversus. de immunit. Eccl. Quare cum sede vacante deficiat consensus Archiepiscopi, nihil prodest communis necessitas, & laicorum inopia; Facit quoque hæc cit. v. novit. ne sede vac. in cujus casu Monachi petentes dissolvi unionem, quæ monasterium erat Bathoniensi Episcopo unitum, pro causâ adducentes; quia per hoc poterat subvenirî ruinæ ecclesie, eos nihilominus Papa, quia ecclesia bathoniensis vacabat, & non erat, qui jus episcopale defenderet, noluit exaudire; sed preces eorum distulit, usquò dum dicta sedes iterum esset plena.

2. Quod si tamen ingrueret casus maximæ necessitatis, exigentis tantam celeritatem, ut nequè alienatio differri posset ad futurum successorem, neque pro alienandi licentia recurri posset ad Sedem Apostolicam, permessa tunc foret Capitulo præmissio tractatu, & coguita causâ alienatio; eò quòd necessitas, præsertim maxima, recessum à jure frequenter permittit, factique licitum, juxta c. quando. de consuetud. & reg. 4. de regul. juris, quòd aliàs licitum non erat. Wiestner. de alien. rer. eccl. p. 1. d. 4. n. 15. & a. 5. n. 10. cum Abb. in c. fin. de eccl. adif. n. 8. & Molin. loc. paulo post citando.

3. De cætero tamen, ut dictum, dubium non sit, posse Capitulum vacantis Episcopatus bona alienare accedente auctoritate Sedis Apostolicæ dato ab ea ad hoc defensore jurum, & bonorum episcopatum. Datus tamen administrator episcopatum vacanti, quamvis etiam plenam haberet tantum in temporalibus, quam spiritualibus administrationem, adhuc ejus bona immobilia alienare nequiret, aut ad hoc capitulum dare licentiam (nisi forte ad hoc speciali instructus potestate) Molin. tr. de iust. d. 11. n. 15. & ex eo Wiestner. cit. a. 5. n. 9. qui & hinc rectè iterum inferit; si id non possit talis Administrator, multò minus id posse Capitulum, utpote cujus minor quam illius est potestas.

Q

4. Por-

4. Porrò alienationes factas à Capitulo sine consensu Papæ Episcopus Successor confirmatus rescindere, aut, si ad Ecclesiã suã utilitatem pertinent, confirmare poterit Molin. *loc. cit.* Dian. *cit. resol.* 38. juxta *can.* 15. Synodi Ancyranæ, qui refertur *c. si qua. de reb.* 12. q. 2.

5. Atque ex his infertur, quòd si Capitulum bona ad mensam episcopalem spectantia in alios transferre nequeat absque Sedis Apostolicæ auctoritate, multò minus possit ea ad suam, seu Capitulum mensam transferre: idque non solum, quòd vacans Prælatura seu dignitas episcopalis careat legitimo defensore; sed etiã, quòd Capitulum hac ratione in proprio facto, sive in commodum, & utilitatem propriam præstaret auctoritatem contra *l. pupillus. ff. de auctor. tutor.* Wiestner. *loc. cit.* n. 10. juxta *Clem.* 2. *de reb. eccles. non alien.* junctã *gl. v. mensa.*

6. Et hæc de bonis Episcopatus Immobilibus, aut mobilibus, quæ servando servari possunt. Nam si sint mobilia, quæ servando servari nequeant, sed quæ tempore sunt interitura, ea à Capitulo vel œconomò ab eo constituto alienari possunt etiam sine Superioris auctoritate. Fagn. *in c. his qua. de major. & obed. num.* 31. Molin. *loc. cit.* & cum illis Wiestner, non secus ac à tutoribus distrahi possunt ejusmodi res pupillorum juxta *l. lex, qua tutores. c. de administ. tutor.* Idque merito, ne si tempore sedis vacantis ejusmodi res non permitterentur distrahi, alienationis prohibitio ob favorem ecclesiæ inducta in ejus dispendium detorqueretur contra *Regul. quod ob gratiam. de Reg. jur. in 6.*

7. Illud hic subjungendum, regulariter Capitulo sede vacante occupante, vel dilapidante bona ad ecclesiam vel successorem spectantia, suspendi Canonicos ab officio, & beneficio, usque dum restituant per *c. quia. de elect.* Ventrigl. *loc. cit.* num. 27. citans Bonacin. *tom.* 1. *de susp. d.* 3. p. 5. §. 2. num. 2.

Quæstio 494. Num Capitulum sede vacante litem super ecclesia bonis & juribus inchoare, aut à Prælato defuncto inchoatam sive agendo, sive respondendo profici possit?

R Espoud. negativè. Molin. *loc. cit.* & ex eo Wiestner. *cit.* a. 5. num. 12. Item Laym. *in c. auditis. de in integ. restit. n.* 3. ubi: Capitulum pro juribus episcopalibus sede vacante in judicio contendere non potest; citat seipsum *Theol. mor. l.* 3. *tr.* 4. *c.* 11. Fagn. *in c. novit. ne sed. vac. n.* 22. ubi: etsi Capitulum sede vacante succedat in jurisdictionibus, non tamen succedit in potestate deducendi jura Episcopi in judicium, etiam defendendo, ut notabiliter Abb. *in c. his qua. de major. & obed. n.* 4. Et hæc juxta *c. fin. ne sed. vac.* ubi à Papa tanquam nullæ reprobantur depositiones testium vacante, & legitimo defensore carente ecclesiã receptã. Siquidem, ut dictum, Ecclesiã vacans fungitur vice, & gaudet jure minoris; judicium verò, & sententia lata contra minorem tutore, & curatore carentem & indefensum est nulla, juxta *l. acta. & l. contra. ff. de re judicata.* Unde, ut contra ecclesiam vacantem lata sententia teneat, ea administratorem, seu defensorem ad agendum à Papa datum habere debet. Molin. Wiestner *loc. cit.* qui citat pro se *Gigas de pension. q.* 65. n. 5. Abb. & Barbof.

2. Quod hic dicitur de Capitulo Cathedrali, idem est de Capitulo seu ecclesia inferiore qui-

dem, exempta tamen, & Papæ immediatè subiecta. De cætero, si est ecclesiã inferior Episcopo subiecta, ejus vacantis Capitulum, seu conventus interveniente auctoritate episcopali tanquam immediati sui Superioris, ecclesiæ, vel monasterii sui jura agendo, & respondendo tueri potest in judicio, præsertim, si id exigat aliqua necessitas, vel vacantia sit diu duratura. Si autem sit ecclesiã non collegiata, aut conventualis, ejus res, & jura tueri potest Episcopus. Wiestner. *num.* 13. citans Laym. *de reb. Ecclesia alien. c.* 3. n. 49.

3. Excipitur hic iterum casus magnæ, & notoriæ necessitatis; cum enim hac urgente valeat à Capitulo alienari res immobilis Ecclesiæ, multò magis pro ea agi potest in judicio. Wiestner. *n.* 15. citans *Gl. in c. edoceri. v. debeant. de rescriptis.* Sic ait Molin. *loc. cit. num.* 16. quando tamen periculum esset, ne testes competentes postea examinari possent, aut propter senectutem, ne interim morerentur, vel quia vita alicujus illorum periclitaretur, aut si discedere vellent in partes longinquas, ita ut non facile copia illorum haberi posset, tunc validè possent examinari sede vacante.

4. Et hæc quidem de bonis, & juribus prælaturæ propriis, aut etiam eidem, & Capitulo communibus, ut expressè Molin. *cit. n.* 16. controversis exigentibus cognitionem definitionemque judicialem, super quibus, ut dictum, Capitulum actionem, aut defensionem suscipere nequit. Si enim sint bona ipsius Capituli diversa, & divisa à bonis episcopalibus, seu Prælaturæ, super iis convenire, & conveniri in judicio sede vacante; imò plenã potest Capitulum per procuratorem vel syndicum suum, Wiestner. *n.* 14. & 15. Pirh. *ad tit. de reb. eccl. non alien. n.* 8. Molin. *loc. cit.* ubi etiam, quòd licet, si sedes non vacaret, ad id requiratur consensus in gravibus, arduisque rebus; intelligitur tamen, si adsit, præstare eum consensu possit.

Quæst. 495. An Capitulum sede vacante judicare queat de causis pertinentibus ad Episcopum?

R Esp. Non potest judicare, ubi vertitur quæstio super proprietate alicujus certij juris, seu jurisdictionis; an ad Episcopum pertineat vel non; v. g. dum contenditur, num quis subiectus, an exemptus; num beneficium sit juris patronatus, an liberæ collationis Episcopi. Idque etiam si istæ quæstiones jam captæ adhuc vivente Episcopo. Dian. *p.* 8. *tr.* 4. *resol.* 10. Ventrigl. *tom.* 2. *annor.* 15. §. 1. n. 65. citans Pavia. *de potest. Capit. sed. vac. p.* 1. q. 9. Meroll. *tom.* 3. *d.* 7. *c.* 7. n. 27.

Quæstio 496. An Capitulum sede vac. possit præbere consensum renunciationi immunitatis à secularibus exactionibus?

R Esp. negativè. Fagn. *in c. novit. de sede vac. n.* 23. ubi addens rationem sic inquit; cum ecclesiæ, ecclesiasticæq; personæ, ac res ipsarum non solum jure humano; sed etiam divino à secularibus exactionibus sint immunes, juxta *c. quanquam. de censibus. in 6.* non potest Vicarius capitularis assensum præbere; quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura, & bona ecclesiæ. &c. Huc quoque facit, quòd dictum quæstio ante hanc penult. nimirum quòd Capitulo non liceat consentire impositione gællarum, dum vacat Episcopatus, in ejus præjudicium.

Quæstio

Quæstio 497. Num Capitulum sede vacante possit accipere mutuo pecunias, eoque nomine ecclesiam, seu ejus bona obligare?

Resp. negativè. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 51. Poterit id tamen pro necessitatibus instantibus ecclesie vacantis, etiam sine Superioris licentia, modò necessitas dilationem non patitur, & sic obligatur ecclesia, & Successor Episcopi, utpote quorum negotium utiliter gestum fuit. Azor. loc. cit. c. 37. q. 13. Pirh. loc. cit. citans Glosfam receptam in c. cupientes. de elect. in 6. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 27. citans additionator. ad Quarant. sum. Bullar. v. Capit. sed. vac.

Quæstio 498. An Capitulum sede vacante postulare possit subsidium caritativum?

Resp. Capitulum sede vacante pro necessitate ecclesie vacantis sublevando potest postulare subsidium caritativum. Azor. p. 2. l. 9. q. 5. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 48. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 83. citans Bellenz. de subsid. charit. q. 7. Item Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 13. Pirh. ad tit. eund. n. 50. Idem potest de mandato capituli ejusdem Vicarius. Ventrigl. loc. cit. Postulare tamen illud non debet, nec potest capitulum ex causa casum urgentis necessitatis. Laym. Pirh. ll. cit. Neque tamen etiam statuto, vel alia dispositione sua facere potest, ut subsidium caritativum dari solitum minuatur in futurum; cum non possit condere statuta in præjudicium Episcopi; vel ecclesie vacantis; cum ea careat legitimo defensore. Ventrigl. loc. cit. Barbof. n. 84. citans Bellenz. loc. cit. q. 45. Proceditque id ipsam, etsi tale statutum fuisset juramento firmatum, adeò, ut, si unus ex canonicis, qui jurant servare tale statutum, electus fuerit in Episcopum, adhuc possit juramento tali non obstante exigere subsidium non diminutum. Ventrigl. loc. cit. citans Bellenz. q. 45. si enim Episcopus subsidium tale remittere, & clericos, & ecclesias liberare à tali onere nequit, ut Azor. loc. cit. q. 7. quem vide; multò minus id, poterit capitulum sede vacante.

Quæstio 499. Num capitulum sede vacante possit accipere bona Prælati defuncti, aut sede vacante obvenientia?

Resp. Negativè. Prohibetur siquidem c. quia saepe. de elect. occupare, aut dilapidare sede vacante bona ad ecclesiam, vel successorem spectantia sub pena suspensionis ab officio & beneficio. Ventrigl. loc. cit. citans Bonac. tom. 1. de suspens. d. 3. p. 5. §. 2. n. 2. Laym. in c. quia saepe. in 6. à n. 1. ubi is: capitula, conventus, collegia, & personæ eorum singulares, si aliquid ex bonis à Prælato antecedente relictis, aut sede vacante obvenientibus occupent, inter se dividant, subripiant, aut absumant, suspensio manent ab officio, & quibuscumque beneficiis, donec plene restituant, quod acceperunt. idque non obstante quacunque consuetudine, statuto aut privilegio juxta expressum textum c. quia saepe. 40. de elect. in 6. qui sic habet: quia saepe contingit, quòd cathedralibus & regularibus ac collegiatis ecclesiis vacantibus capitula, conventus, collegia, & singulares earundem personæ bona à Prælati ipsarum dimissa, vel vacationis tempore obvenientia, quæ in utilitatem dictarum ecclesiarum expendi, vel futuris deberent successoribus fideliter reservari, occupant, inter se dividunt, subripiunt, dilapidant, dissipant & consumunt in earum præve dispendium & jacturam. Nos ipsorum ausus reprimere, ac ecclesiarum indemnitatibus præcavere volentes, hæcernimus, ut hi, qui præmissa de cætero præsumserint,

eo ipso sint, & tandem maneat ab officio & beneficiis quibuscumque suspensi, donec plene restituerint, quidquid de bonis perceperint supra dictis, non obstantibus quibuslibet privilegiis vel indulgentiis aut contrariis consuetudinibus, constitutionibus vel statutis, juramento, confirmatione sedis apostolica, aut alia quacunque firmitate vallatis: quæ omnia quo ad hoc auctoritate apostolica revocamus, cassamus & irritamus, ac nullius deinceps volumus esse firmitatis.

2. Sed neque proventus ii, qui sede vacante ratione jurisdictionis, & sigilli obveniunt, ad capitulum pertinere debent non obstante regulâ Juris §. in 6. qui sentit onus, sentire debet commodum, & contra: & quòd fructus debeantur jurisdictioni tanquam accessoriis; adeoque qui jurisdictionem exercet, etiam fructus inde provenientes habere debeat. Contrarium namque expressè responsum fuit clem. penult. de elect. Laym. loc. cit. n. 2. ubi etiam addit rationem; quia Capitulum ratione obligationis, & connexionis, quam habet ad ecclesiam, & cum capite ecclesie, ejus bona tueri debet, non perdere, quemadmodum simili ratione mater, & agnati proximi ratione conjunctionis cum pupillo, ejus bona ex pietatis lege administrant, non percepro inde emolumento. Proinde jam etiam Laym. ad citatam regulam juris responderet, eam locum non habere, si onus ex propria institutione, aut naturâ rei annexum est alicui officio sine commo, uti patet in tutela præsertim legitima; item in mandato, quòd gratuitum esse debet l. i. ff. mandati. ita tamen, ut ejusmodi officia non debeant esse damnosa, sed expensæ omnes repeti possunt. Respondet quoque ad alterum, nimirum, quòd si quis nomine suo jurisdictionem exercet, proventus inde provenientes accipere potest; sin autem nomine alieno, ipsi reservari debent; capitulum autem sede vacante jurisdictionem exercet non nisi nomine ecclesie tanquam ejus tutor, administrator, & conservator; adeoque non sibi bona attribuire, sed ecclesie relinquere, & successori reservare debeat. vide de hoc plura infra, ubi de Vicario Capituli.

3. Excipitur nihilominus in citata Clem. penult. nisi quædam singulare personæ sint, quibus ratione dignitatis suæ (quia v. g. sunt Præpositi, aut Decani ecclesie) jurisdictione sede vacante ex consuetudine, statuto, privilegio ita competit, ut interim fructus ex eadem jurisdictione provenientes ipsimet retineant, talis consuetudo reprobatâ censeri non debet. Laym. loc. cit. n. 2. remittens ad c. ult. de off. ordinari in 6.

Quæstio 500. An inchoari possit, aut inchoata contra ecclesiam præscriptio curra sede vacante?

Resp. Non currit, sed suspensâ manet, & quasi dormit eo tempore præscriptio, ita ut tempus vacationis aufertur seu non computari debeat; sed quòd tunc ecclesia careat defensore. Azor. Institut. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 8. citans gl. in c. 1. de præscript. Abb. & Felin. in c. transmissa. tit. eod. Parm. p. 1. q. 9. Laym. in c. auditus. de integ. restit. n. 3. juxta c. quarta. de præscript. Molin. de just. tit. 5. d. 11. n. 16. Unde jam etiam Capitulum comparare sibi præscriptione nequit jus aliquod in præjudicium ecclesie, aut Prælati, quòd sibi tempore sedis vacantis ex eo competat, quòd in possessione sit utendi eo jure sede vacante. Azor. loc. cit. Molin. cit. n. 16. in fine.

Questio 501. Num Capitulum sede vacante visitare possit diocesim?

Resp. Potest visitare non solum particularem ecclesiam, aut etiam visitationem instituire contra certas personas subortâ precedente diffamatione. Pignat. tom. 10. consult. 123. n. 4. Dian. loc. paulo post citand. citans Marefchor & Vitalin. (qualiter & ipsum Fiscalem, & Vicarium generalem defuncti Episcopi posse syndicari a Capitulo, astruit Solorzan. contra Quarant. in sum. Bullar. v. cap. sed vac. q. 10. n. 14. apud Dian. dicentem in hoc servandam consuetudinem provinciarum) verum etiam totam diocesim. idque non solum, ubi specialis id exigit necessitas, aut sedes diu vacatura est, ut vult Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 50. sed etiam simpliciter & indistincte loquendo, quemadmodum id potest Episcopus. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 50. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 27. Pignat. loc. cit. à n. 1. dicens, solum Fulcum, de visitat. l. 1. c. 2. n. 20. denegare capitulo hanc potestatem visitandi diocesim. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. à n. 42. ubi quemadmodum indubitatum est, jus illud visitandi esse actum jurisdictionis ipsius Episcopi, ut in c. conquerente. de off. ordinar. & inc. 1. 6. ult. de censibus in 6. Pavin. de visitat. p. 1. q. 1. n. 8. Rota decis. 196. n. 2. p. 1. divers. & c. ita minime est habitandum, illud in capitulum transire: citat pro hoc Abb. in c. cum olim. de major. & obed. Bald. ibid. n. 2. Franch. in c. 1. tit. eod. in 6. n. 5. Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 65. Idem tradit Azor. p. 2. l. 3. c. 37. q. 14. ubi: probabilius est, quod tradiderunt Panorm. & Felin. in 6. cum olim. & Pavin. p. 2. q. 7. posse Capitulum generalim totam diocesim visitare. Quamvis id ipsum sic limiter: praesertim cum diuturna est vacatio; cum enim modica est vacatio, videlicet cum necdum anni curriculum effluxit, ex quo Episcopus, qui decessit, visitationem fecerat, aut quando probabiliter creditur successor brevi futurus, tunc non est, quod Capitulum visitet. Item Molin. de Just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 7. ubi ex eodem fundamento deciditur quæstio, de qua gl. in Clem. 1. de heret. v. Capituli. num scilicet sede vacante Capitulum possit visitare generaliter diocesim, sicut eam visitare potest, ac debet Episcopus; cum enim id ad jurisdictionem spectet Episcopi, sanè competit Capitulo sede vacante non solum ad crimina particularia, & quibus sit infamia, quod DD. contrariæ sententiæ affirmant (& in specie apud Azor Jo. And. in c. cum olim. hinc expressis: penes Capitulum potestas visitandi generalim non est, sed inquirendi speciatim in eos, quorum fama laesa est; quia Capitulum succedit in jurisdictione Episcopi necessaria, non voluntaria, at generalis visitatio est voluntaria, specialis verò inquisitio in hos vel illos criminosos est necessaria) sed etiam generaliter; quia id est executio jurisdictionis episcopalis, non solum utilis ecclesie, sed diocesi, quod sufficeret; sed etiam necessaria incumbeas ex officio habenti curam Episcopatus, juxta c. inter cetera. de off. ordinar. & alia jura. & consentit c. ecclesia. de suppl. negli. Pralator. in 6. ubi statuitur, Metropolitanum posse mittere visitatorem ecclesiarum vacantium, si Capitulum negligens sit in exequenda jurisdictione ad se devoluta. ita Molin. Cui inhæret Dian. p. 2. tr. 4. refoi. 13. citans Solorzan. de jur. Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. n. 18. Marefchor. l. 2. var. resolut. c. 15. n. 14. Baunium. theol. mor. tom. 1. tr. 3. q. 21. Eadem fere verbotenus cum Molin. habet Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 37. n. 67. citans in super alios. nisi quod

n. 70. addat hanc limitationem: tunc demum Capitulum sede vacante posse diocesim visitare, quando lapsus est annus à postrema antistitis visitatione, nec de proximo ecclesia est providenda de pastore. Quæ tamen limitatio sic sublimitanda videtur: nisi urgeat necessitas. si enim, ut Lotter. loc. cit. n. 46. citato C. mandamus. de off. ordinar. & c. cum venerabilis. de censib. & ibi gl. v. bis in anno. Episcopus urgente necessitate etiam bis in anno uno visitare potest, ita etiam urgente necessitate potest Capitulum necdum elapso integro anno à visitatione Episcopi visitare denuo diocesim.

2. De cetero facultatem habet Capitulum, durante sedis vacantia ad annos plures, quolibet anno visitandi diocesim, nam licet gl. in c. Episcopum 10. q. v. annos. videatur restringere obligationem Episcopi in visitando per singulos annos, si subest necessitas, alioquin velic sufficere visitationem de triennio in triennium; hanc tamen doctrinam ait Lotter. loc. cit. n. 46. accipiendam esse in sano sensu cum, si necessitas subest, etiam bis eodem anno possit visitare. si verò ea necessitas non subest, adhuc possit, ac debeat visitare quolibet anno, non solum ex antiquorum canonum dispositione, sed & ex constitutione Trident. sess. 24. c. 3. quæ etiam constitutio removeret immemoriam hinc expressis: non obstantibus quacumque consuetudine etiam immemoriam. tum quia materia est impræscriptibilis (quippe contra ecclesiasticam disciplinam frustra obtenditur consuetudo aut prescriptio. Lotter. loc. cit. n. 51. citans c. cum inter. de consuetud. & ibi post gl. ult. Innoc. n. 3. Anchar. n. 2. Abba n. 2.) & actus Episcopi (intellige omittentes visitare post annum elapsum ab ultima visitatione) remanet merè facultativus, ut Lotter. n. 50. citans Gratian. discip. for. c. 298. n. 10. Surd. conf. 127. n. 81. Aym. conf. 96. n. 4. Rotam decis. 778. n. 5. p. 1. divers. & c. Et quia etiam aliàs ab ecclesiastica disciplina alienissimum est, ut ex negligentia Prælati detur causa clero, & subditis refugiendi annuam visitationem, & ut Episcopus, vel Capitulum in gravæ cultus divini præjudicium, & in perniciem animarum & subditorum recusantium non valeant munus suum aliquo tempore ob incuriam prætermisum resumere. Jam verò idem dicendum de Capitulo, utpote quod in potestate, & obligatione visitandi succedit Episcopo. Unde in Pampelonensi juris visitandi teste Lotter. (qui dicit se scripsisse in hac eadem causa pro Capitulo) sub die 15. Martii. 1624. fuit denegata remissoria clero de Giripuzcoa admittenti impedire Capitulum, ne visitaret sede Episcopali vacante ante lapsum triennii sub prætextu immemorialis consuetudinis. Item Lotterium secutus, & ex eodem referens eandem denegationem remissoria tenet Barbof. loc. cit. n. 71. ubi post lapsum anni à die ultimæ visitationis factæ ab Episcopo potest Capitulum visitare diocesim non expectato lapso triennii, licet dicatur, Episcopum conluevisse visitare singulis trienniis tantum, ut S. Congregatio in dicta Pampelon. 10. Decemb. 1629. Item ex Barbof. idem tenet Ventrigl. tom. 2. annor. 15. §. 1. n. 21.

* * * * *

Questio 502. Per quem Capitulum visitare possit diocesim?

1. Resp. primò posse Capitulum per se, seu constitutum à se Vicarium suum generalem visitare diocesim indubitarum videtur.

2. Resp. secundo, posse hunc ipsum Vicarium Capitulum visitare diocesim absque eo, quod id ipsum ei specialiter à Capitulo sit commissum, tradit Barbof. *loc. cit. n. 68.* ut ex sententia S. Congregationis ait resolutio Garciam in addit. p. 5. c. 7. n. 29. Ventrigl. *loc. cit. §. 2. n. 47.* supponere id ipsum videtur A. A. illi, qui docet non posse Capitulum deputare visitatorem sine Vicario suo; sed hunc à Vicario Capitulari constituendum. Quiaimo tradit expressè Card. de Luc. ad Trident. d. 5. n. 27. non posse Capitulum Vicario hanc facultatem interdiceret, eamque sibi reservare, ut eam uni, vel pluribus delegeret. Negat tamen id ipsum Rebuff. in pr. benef. rit. forma Vicariatus. n. 101. hisce expressis: ex generali mandato Vicarius Episcopi visitare non potest, sicut nec Vicarius Capituli; ideo opus est speciali concessione. Item negat Sbroz. l. 2. c. 120. num. 5.

3. Resp. Tertio posse quoque Capitulum ad hoc munus visitandi deputare particularem, vel generalem visitatorem (intellige præter seu alium à Vicario suo generali) tenet Barbof. *loc. cit. n. 69.* in fine citans seipsum de off. & potest. Episc. p. 3. allegat. 133. n. 9. Ventrigl. *loc. cit. §. 1. n. 21.* in fine citans Meroll. tom. 3. c. 7. n. 49. Garc. p. 5. c. 7. n. 27. Verum num talem visitatorem deputare possit per se absque Vicario suo, non videtur convenire A. A. non posse id Capitulum sine Vicario suo, sed, si opus visitatore, debere eum constitui à Vicario Capitulari, tenet Garc. *loc. cit.* sic dicens velle S. Congregationem, & ex Garcia Fagn. in c. his que. de major. & obed. n. 75. Quamvis addat Garcias, hoc non videri receptum in Hispania, ubi semper Capitula fede vacante nominant visitatores.

Questio 503. An Capitulum sede vacante visitare possit exemptos, & sedi Apostolicæ immediate subjectos, & in specie monasteria monialium exempta?

1. Resp. in hoc non convenire A. A. nam affirmativam tenent Barbof. l. 1. jur. Eccl. c. 32. n. 107. inherens doctrinæ traditæ à Molin. *loc. paulo post citand.* Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 19. citans Tambur. de iure Abbatiss. d. 23. q. 4. n. 4. Pellizar. de regim. monialium. c. 10. n. 6. Item apud Dian. *loc. cit. resol. 14.* Rodriq. qq. regular. tom. 1. q. 6. a. 9. Cenedo. qq. can. q. 26. n. 28. Monet. de commut. ult. volunt. c. 5. n. 423. Molin. de just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 2. cujus ferè verba, quia & rationem, seu fundamentum hujus sententiæ continent, subdo: dicerem, attendendum esse, num muneris Episcopali aliquid jurisdictionis tanquam sedis Apostolicæ delegato in perpetuum committatur, ut ex officio Episcopi deinceps competat. Atque tunc dicerem, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante, nisi aliquid opponatur, unde colligatur, contrarium fuisse intentum Concilii, aut summi Pontificis id statuentis, cum enim perpetuò ei muneris annectatur tanquam pars jurisdictionis ejus muneris; idque non in bonum, & tanquam privilegium Episcopi; sed in bonum eorum, in quos ea jurisdictione exercetur, aut in bonum aliorum & ecclesiæ, censendum est

eam partem jurisdictionis in eum transire, in quem episcopalis reliqua jurisdictione transit, ac proinde transire in Capitulum sede vacante. Atque in re posita quis dubitet, quomodo concilium Tridentinum. *sess. 24. c. 9. de regular.* Sic statuit: *monasteria S. sedi Apostolica immediate subjecta, etiam sub nomine Capitulorum S. Petri vel S. Joannis, vel aliis quomodocunque nuncupentur, ab Episcopis tanquam dictæ sedis delegatis gubernentur, non obstantibus quibuscumque.* Quis inquam dubitet, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante? Neque enim mens Concilii fuit, ut toto tempore sedis vacantis five per mortem Episcopi, five per illius captivitatem moniales illæ careant gubernatore: neque id rationi esset consentaneum. Unde per episcopiam censendum non est, id Concilium non intendisse, ita Molina. Eandem rationem urget Moneta, quòd nempe jurisdictione concessa Episcopo tanquam sedis Apostolicæ delegato, cum sit perpetuò annexa dignitati episcopali, non sit propriè delegata sed ordinaria, pro ut id colligit ex c. ad abolendam. de Hæret. juxta clem. 1. titulo eodem. siquidem quod in c. concessum erat Episcopo, ut autoritate apostolica contra exemptos in causis hæresis procedat, in dicta clementina simpliciter concedatur tam Episcopo quam Capitulo sede vacante, & nulla fiat amplius mentio de Apostolica autoritate, quasi jure ordinario id utrique competat. prout idem confirmat Moneta ex eo, quòd cum à Canone ea jurisdictione tribuatur Episcopo, jam de jure communi, non autem speciali ei competat, non obstante, quòd in ea concessione fiat mentio delegationis, argumento c. licet in corrigendis. de off. ordinat.

2. Resp. contra sententiam negativam tenent apud Garciam. p. 5. c. 7. n. 45. Pavin. p. 1. q. 7. & de visitat. p. 2. n. 32. Abb. in c. cum olim de major. & obed. n. 2. Felin. n. 3. Rotam. in Bingeni procuracionis 10. Martii 1597. ubi fuerit resolutum, Capitulum sede vacante posse visitare monasteria monialium non exempta; non verò exempta, quibuscum sentire videtur ipse Garcias, & non solum eorum sententiam referre, ut ait Ventrigl. *loc. cit.* Item tenent eam Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 48. & absolute Dian. *loc. cit. resol. 14.* citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 5. Federic. de Sen. conf. 291. Card. Tusch. lit. G. concl. 56. n. 50. Ricc. in pr. tom. 4. Resol. 563. Prosp. de August. in addit. ad Quarant. v. capit. Zipzum, tom. 1. consultacionum l. 3. de censib. conf. 1. Baunium theol. mor. tom. 1. tract. 11. q. 24. Azor. p. 2. l. 3. c. 73. q. 15. (ubi tamen is non nisi pro utraque sententia refert A. A.) Barbof. de potest. Episc. c. 73. n. 25. quamvis is, ut dictum paulò ante, potius sentiat cum Molin. & alios. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd in casibus, in quibus conceditur Episcopis (etsi in perpetuum) ut procedat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, non sit facultas, seu jurisdictione ordinaria, adeòque non transeat in Capitulum. Dian. *loc. cit.* Hoc ipsum fundamentum à nobis fusè deductum ex Fagn. & Pirh. vide supra, ubi num Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Ex quo fundamento etiam facile solvuntur ab adversariis adducta in contrarium. Nempe ad primum dicitur: licet jurisdictione perpetuò annexa dignitati censeatur ordinaria, dum conceditur à canone vel Papa (qualiter ex Trident. *sess. 24. c. 6.* conceditur ad dispensandum in aliquibus irregularitatibus, & ad absolvendum à casibus pontificiis occultis) secus tamen sit, dum conceditur cum illo addito; quòd

eam

eam concessionarius exerceat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, quod additum aliàs esset superfluum. Dian. *loc. cit.* nisi forte addita quoque esset particula etiam, utpote quæ implicat jurisdictionem quoque ordinariam, ut dictum à nobis supra *loc. cit.* ex Fagu. Ad secundum dicitur pari modo Capitulum sede vacante non posse cognoscere de causa hæresis, quò ad exemptos; cum non nisi potestate sibi delegata per *c. ad abolendam de Hæret.* seu tantum tanquam sedis Apostolicæ delegati hæc faciant Episcopi, neque enim dicendum (ut vult Moner. & ut non rectè admittit Dian.) hæc dein facultatem, seu jurisdictionem tam Episcopis, quam Capitulo sede vacante concessam ut ordinariam: quippe sine ulla amplius mentione facta de autoritate Apostolica, seu ut procedant tanquam sedis Apostolicæ delegati per *Clem. 1. de Hæret.* non fiat ulla mentio exemptorum. Ad tertium dicitur, quod loco confirmationis additur; dicendum, quòd licet Episcopi habeant illam facultatem visitandi exemptos à jure communi, habeant tamen eam à canone non tanquam ordinariam, sed ut delegatam. Dian. *loc. cit.* nam tam à jure communi, seu canone, quam Concilio concedi potest jurisdictione delegata, & non omnis jurisdictione concessa à jure communi est hoc ipso statim ordinaria. Ad quartum, nimirum quòd rationi consentaneum non sit, adeò que intentio Concilii non fuerit, ut moniales exenpta toto tempore sedis vacantis careant gubernatore, nec habeant, ad quem recurrant, & à quò, si necessarium, visitentur. dicendum, quòd ingruente necessitate, quæ dilationem, aut recursum ad sedem Apostolicam non patiatur, posse tam quò ad exemptos tam in negotio visitationis quam alto, de quo agitur, procedi à Capitulo sede vacante, pro ut sententiam hæc negativam limitant Cuchus. l. 2. *instruat. major.* & alii apud Dianam *loc. cit.* & quidem jurisdictione ordinariâ; quippe in casibus urgentis necessitatis intrat jurisdictione ordinaria Capituli, non secus ac eaintrat & ex ea procedere possit Episcopus, licet nullam potestatem delegatam haberet. Dian. qui etiam in fine *citat. resolut. 14* ex Baunio addit, admonendum à Vicario Capituli Papam de re integra, & si intra semestre à literis ad eum datis malo non succurratur, cum videri, honestam rationem habere Capitulum animadvertendi in fontes. quòd si (quod ut ait, existimat verius) facere id non potest, res videtur committenda Deo, aut ad novum Episcopum adventum remittenda.

Questio 504. An igitur possit Capitulum sede vacante concedere monialibus exemptis, & Papa immediatè subjectis licentiam exeundi monasterio in casu urgentis necessitatis?

R Esp. si lubet inhære jam immediatè ante traditis, posse id Capitulum sede vacante, ubi necessitas est gravis, quæ recursum ad Papam non patitur, si enim id in eo casu potest Episcopus, non tam potestate & jurisdictione delegatâ quam ordinariâ (quæ, ut dictum paulò antè, intrat in casu urgentis necessitatis) poterit id ipsum Capitulum, utpote in quod transit potestas Episcopi ordinariâ. Ita tenet Dian. *cit. resolut. 14.* citans Tho. Sanchez. tom. 2. sum. 1. c. 15. n. 30. & addens rationem, quia monasteria hæc non debent esse absque Prælato, ad quem in casu necessitatis confugiant. Quomo-

do verò id sequatur ex dictis, & cum illis coherereat, quod ibidem quoque ex Sanchez ait Dianat posse Capitulum sede vacante concedere licentiam monialibus egrediendi monasterio in casibus permittis in Bulla Pii V. quæ incipit: *Decoris & honestati.* quam vis id pertineat ad Episcopum tanquam sedis Apostolicæ delegatum, id inquam, non video; cum quæ delegata tantum sunt jurisdictionis, ab Episcopo ad Capitulum non transeant juxta dicta ab ipso Diana. *quest. preced.* Multò minùs subsistit & dictis convenit, quod tradit Baunius. *theol. mor. tom. 1. tract. 11. q. 24.* apud Dianam *loc. cit. resolut. 39.* nempe posse Capitulum sede vacante monialibus immediatè subjectis Papæ dare licentiam egrediendi claustrum ex causa; quia Vicarius Episcopi eandem cum eo jurisdictionem habet: ac Episcopo competit jurisdictione delegata in moniales exemptas quò ad egressum è claustrum juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 9.* & Capitulum sede vacante vices agit Episcopi mortui: ergo hæc ab eo sede vacante facultatem egrediendi domo ex causa impetrare poterunt, cum esse non debeant sine Prælato, ad quam confugiant, hæc inquam non coherent cum dictis *quest. preced.* ex parte tenentium sententiam negativam, nam juxta *ibi dicta*, etsi Capitulum suo modo dicatur Vicarius Episcopi, non tamen in illud transeunt, quæ is ex pura delegata facultate, & jurisdictione potuit. Proinde & ipse Diana *cit. resolut. 39.* rejicit hæc Baunii doctrinâ concludit: sed hæc opinio non est admittenda stantibus declarationibus S. Congregationis.

Questio 505. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam ingrediendi monasteria monialium?

R Esp. Affirmativè. Dian. *loc. cit. resolut. 49.* citans Pellizar. *tract. de monial. sess. 5. n. 148.* ubi ex Suarez probat, sub nomine Episcopi in verbis Concilii *sess. 25. c. 5. de regular.* (ubi id concedit Episcopis) venire etiam Capitulum sede vacante, & consequenter Vicarium Episcopalem; cum succedat in ordinaria jurisdictione Episcopali.

Questio 506. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam novitiis, ut disponant de bonis temporalibus?

R Esp. Potest Capitulum sede vacante dare licentiam, ut novitii intra duos menses ante professionem disponant de temporalibus suis bonis juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 16.* potest enim id Episcopus jure ordinariò; Capitulum autem succedit in omnem jurisdictionem ordinariam Episcopi. Barbol. *juris eccles. l. 1. c. 32. n. 90.* citans Sanchez. in *Decalog. tom. 2. l. 7. c. 5. n. 68.* Item Dian. p. 8. tr. 4. *resolut. 53.*

Questio 507. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam clericis beneficiatis transeundi ad aliam diocesim. v. g. dum eligerentur ad dignitatem, vel obtinerent beneficium alterius diocesis?

R Esp. Non convenire AA. nam primò negativam tenet Fagu. in *c. bis quæ, de major. & obed. n. 59.* ubi: licentiam transeundi ad aliam ecclesiam Capitulum clerico impertiri non potest sede vacante. citat pro

pro hoc c. presbyteri. dist. 24. c. Fraternitatem. dist. 71. gl. ult. in c. cum olim. de major. & obedient. & ibi Host. n. 1. Butrio n. 16. & alios communiter. Item tenent illam Cuchus. instit. major. l. 3. tit. 9. n. 75. apud Dian. loc. cit. resol. 20. Archid. in c. si is. cui. de elect. in 6. apud Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 37. q. 12. Fundamentum huius sententiæ est; quod sicut Capitulum sede vacante alienare nequeat bona, & res ecclesiæ, ita nec personas; translatio autem talis beneficiati ad diæcesim aliam sit quædam alienatio. Quinimo multò minus alienare hæc ratione possit personas; quia major, ut inquit Fagn. citans c. præcipimus. 12. q. 1. est alienatio personarum, quàm rerum.

2. Affirmativam tenent cum Abb. in c. cum olim. n. 2. Azor. loc. cit. ubi etiam dicit probabilior. Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. n. 14. ubi ad Capitulum sede vacante transit iurisdicção concedendi facultatem transeundi ad dignitatem ecclesiasticam in aliam diæcesim, & omnino transeundi ecclesiasticam in alienam diæcesim, sicut Episcopo eadem iurisdicção competit. Pirh. ad rit. de major. & obed. n. 51. ubi potest Capitulum sede vacante non tantum confirmare electionem Abbatis, aut similibus Prælati, aut eam infirmare; sed & dare licentiam Abbati, similive Prælato transeundi ad prælaturam alterius diæcesis &c. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. And. & Jo. Monach. in c. si Abbatem. de elect. in 6. Pavin. de potest. capit. p. 1. q. 8. Borgal. de irregular. p. 3. tit. utrum aliquo tempore Capitulum dispensare possit. Fundamentum huius sententiæ est; quod datio huius licentiæ sit actus iurisdicçãois, ut Azor citans c. si religiosus. de elect. in 6. & hæc potestas dandi hanc licentiam spectet ad ordinariam Episcopi iurisdicçãoem, ut Pirh. neque hæc translatio, seu transitio ecclesiastici ad alienam diæcesim sit propriè alienatio rerum Episcopatus, quæ sola prohibetur Capitulo sede vacante; cum non ita in alienatione illa clerici præiudicetur Episcopo, sicut ei præiudicatur in alienatione bonorum Episcopatus, ut patet. Dian. Pirh. Molin. ll. cit. uti & ipsum inde confirmatur, quod res Ecclesiæ nequeant alienari sine solemnitate, ista autem licentia detur sine solemnitate. Et translatio Prælati alius continuo succedit (idem est de beneficiato alio, dum in huius beneficium vacans mox alius sufficitur) non verò in locum rerum, & bonorum alienatorum succedunt res aliæ seu bona. Pirh. loc. cit.

3. Atque ex his jam etiam rectè inferri videtur contra Fagn. in c. significasti. de off. Archid. n. 3. in hærentem dicto fundamento, nempe quod & hæc sit alienatio; posse Capitulum sede vacante concedere literas dimissorias (non quidem ad ordines suscipiendos, de quo inferiùs) sed quas formatas vocant, de quibus notatur in c. 1. & 2. de cler. peregrinant. & quarum formula edita à Concilio Nicæno ponitur in c. 1. dist. 73. quibus clerico peregrinatio redditur testimonium de vita, & ordinibus illius, isque in hunc finem à potestate Episcopi sui absolvitur: non enim illa dimissio concessa peregrinandi gratiâ magis est alienatio, quàm dimissio, & absolutio beneficiati è potestate Episcopi sui in ordine, ut in diæcesi alia ad prælaturam, aut beneficium assumatur.

Quæstio 508. An Capitulum sede vacante convocare & celebrare possit synodum?

1. Resp. synodum diæcesanam sede vacante à Capitulo cogi, & haberi posse simpliciter asserit Gare. de benef. p. 9. c. 2. n. 64. Idem asserunt Pavin. de potest. Capit. sed. vac. p. 1. q. 7. n. 3. Bottaus de synodo Episc. p. 1. q. 6. n. 40. apud Laym. in c. cum olim. de major. & obed. n. 13. verum synodum hanc sede vacante congregari non debere, si paulò post Episcopus eligendus, aut instituendus speretur; secus esse, si sedes diu vacatura sit, ut propter captivitatem Episcopi ab hostibus; vel si ob aliam ingruentem necessitatem res moram, aut dilationem non patiat. Laym. loc. cit. & ex eo Pirh. loc. cit. n. 50. Fundamentum horum posteriorum AA. est, quod celebrare synodum sit inter valde ardua, quæ utpote secundum consuetudinem ecclesiarum solis Prælati, seu capitibus ecclesiarum competere censetur, Capitulum sede vacante expedire nequit, nisi necessitate cogente. Idem ferè tenet Lotter. de rebenef. l. 2. q. 31. n. 80. ubi: ego verò, quemadmodum non dubito, potestatem cogendi synodum esse de lege iurisdicçãois, quod etiam ostendi l. 1. q. 21. n. 79. ita valde vereor, nec nihilominus simpliciter sit transmissibilis ad Capitulum; constatque huiusmodi non transferri ad Capitulum. Tamen id intelligo, si velit indicere synodum ad effectum non solum exigendi consecuti-va jura episcopalia, vel etiam ad effectum decernendi, & itaueendi generaliter & universaliter super statu ecclesiæ, & cleri. Secus verò, si ob imminuentem aliquem casum necessitatis velit huic providere, ut in simili dicitur, de facultate statuendi, quæ licet sit meri imperii, & incommunicabilis, ut probavimus cit. q. 21. n. 87. nihilominus eadem transit in Capitulum respectu singularis casus, cui aliter necessariò provideri nequeat, ut opiniones contrarias conciliando concludunt Gemin. in c. 1. dist. 18. col. penult. Præpos. ibidem col. penult. Atque ita quotiescunque occurreret casus vacationis Parochialis sede episcopali vacante, si supponatur lapsus annus, à quo celebrata est synodus, & in facta deputatione Examinatorum, aut ex illis adhuc non supersunt, qui possint in præfinito numero examini interesse; quia in hoc casu est, quod impu- tetur Capitulo, si ilico non curaverit convocari synodum ex hac præcisâ causa deputandi novos Examinatores &c. ita ille.

2. Verum non video, cur non pari modo de cogenda per Capitulum synodo, quàm de instituenda per illum visitatione sit loquendum; cum & visitare sit inter ardua, ut expressè Laym. & Pirh. ll. cit. nec cogere synodum minus sit de lege iurisdicçãois, quàm visitare, urgeatque pariter lex diæcesana, & Concilii, synodum episcopalem cogendi singulis annis quàm visitandi: ac proinde dici queat, posse & teneti Capitulum cogere synodum, quoties id potest, & tenetur Episcopus, nempe singulis annis, ubi per plures annos duraverit vacantia, vel quali vacantia (v. g. Episcopo ducto in captivitatem) sedis, nisi fortè non multum post elapsum ab ultima synodo annum speretur successurus novus Episcopus. Et sic absolutè tradit Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 49. hisce expressis: synodum diæcesanam quotannis Capitulum per suum Vicarium sede vacante potest celebrare, & convocare. pro quo citat. Gavan. in Encbirid. Episc. v. synodus diæcesana n. 2. Imò subdit Ventrigl. potest in ipsa synodo

* *

synodo vicarius juxta consuetudinem Ecclesie exigere manualementem obedientiam, quam clerici suo exhibere solent Episcopo, pro quo citat Quarant. in sum Bullar. v. Capit. sed. vac. Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 55.

Porro quid possit Capitulum sede vacante circa deputationem Examinatorum synodaliū, dicitur. c. seq. ubi de concursu pro parochialibus habendo per Capitulum.

Questio 509. An & qualiter Capitulum Episcopo alicui sede vacante committere possit exercitium pontificalium, & in specie quo ad collationem ordinum?

1. Resp. Ad primum, nempe posse Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarium invitare Episcopum vicinum, aut alium ad exercenda in Ecclesia vacante, & in diœcesi Capitulo subiecta pontificalia, seu committere alicui characteri Episcopali insignito exercitium pontificalium, dictum satis & stabilitum est supra, ubi, num ea, quæ Ordinibus sunt, devolvantur ad Capitulum sede vacante. Neque his obstat Tridentinum, dum verat, ne Episcopus exerceat Pontificalia in aliena diœcesi sine licentia Ordinarii, id est Episcopi istius diœcesis, Nam & Capitulum sede vacante, ejusque vicarius est, & venit nomine Ordinarii: cū succedat Episcopo defuncto in omnibus, quæ pertinent ad jurisdictionem episcopalem. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 4. 72. in fine citans Portel. in resp. mor. tom. 2. cas. 71. n. 4. & 5. item Lotter. de benef. l. 2. q. 13. n. 42. Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 12. n. 92. Card. de Luc. ad Trid. d. 5. n. 33. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 124. Dum autem AA. quidam dicunt, debere invitare unum ex vicinis Episcopis, ita id accipiendum non est, quasi hoc sit de necessitate, sed ad summum ex aliqua convenientia, ut Ventrigl. loc. cit. §. 1. n. 12. in fine. nil enim verat, quod minus id officii committatur alicui Episcopo extero hospiti in diœcesi illa Episcopo suo destituta commoranti, aut aliunde accerlit Episcopo suffraganeo, ut vocant, & nullatenus, seu actu nullam diœcesim habenti. Sed neque dubium est, posse Vicarium ipsum Capitulum, dum is Episcopus est, exercere ibidem pontificalia per seipsum; idque post deputationem sui in vicarium independentem ab ulteriore, & speciali mandato Capituli.

2. Resp. ad secundum primum Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarius, etiam intra primum annum vacationis (qui, ut Ventrigl. tom. 2. annot. 158. l. n. 30. computatur à die vacationis, & finitur, postquam lapsi sunt dies 365, quibus constat annus naturalis; cū appellatione anni in quacunque dispositione semper veniat totus & completus, ut idem. tom. 1. annot. 2. §. 2. n. 3.) dare licentiam Episcopo alicui extraneo ordinandi in diœcesi ecclesie vacantis extraneos, habentes dimissorias à proprio suo Episcopo, aut Prælato suo regulari. Laym. in c. cū nullus. de tempor. ordinat. n. 3. citans Piares. p. 1. c. 1. n. 10. Henriq. l. 1. c. 22. Pirh. ad tit. de temp. ordinat. n. 59. citans in super Quarant. in sum. Bull. v. Capit. sed. vac. q. 11. Ventrigl. loc. cit. n. 33.

3. Resp. ad secundum secundum Potest etiam intra primum annum vacantie dare tali Episcopo commoranti apud se, seu in sua diœcesi licentiam ibidem ordinandi subditos suos etiam non arctatos habentes dimissorias ab Episcopo defuncto vel Papa, aut Nuntio Apostolico (qui etiam intra pri-

mum annum dictæ vacantie eas concedere potest non arctatis; eò quod, dum in facultatibus nunciis aliàs est eas concedere, tam sede plenâ quàm vacante, & nullibi vetetur id facere dicto primo anno, sine fundamento hæc etiam potestas restringatur à Pirh. loc. cit. n. 45. ad tempus post annum illum elapsū; cū dando eas pro primo illo anno non agat contra dispositionem Tridentini, utpote non vetantis illis tunc dari simpliciter, sed solum à Capitulo sedis vacantis) ut à quocunque Episcopo ordinari possint. Pirh. loc. cit. n. 59. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 93. testans id expressè doceri à Navar. conf. 44. de tempor. ordinat. & Puteo decis. 407. l. 2. juxta expressum S. Congreg. Concilii declarat. quam hæc expressis recitat Garc. loc. cit. Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi pontificalia & ordines conferendiam clericis sue diœcesis quàm exteriis habentibus dimissorias suorum Episcoporum &c. Neque enim hoc prohibetur à Tridentino sess. 7. c. 10. aut alibi, utpote à quo solum prohibetur intra annum dari à Capitulo subditis illius dimissorias, in quarum vim ordinari valeant extra diœcesim ab alio Episcopo; vel etiam ad summum prohibetur dari intra annum à Capitulo subditis suis licentia ordinandi, seu ut ordinari possint. quorum neutrum fit per hoc, quod det Episcopo apud se commoranti licentiam ordinandi subditos suos instructos aliunde istiusmodi dimissorialibus, non primum, quippe dare licentiam extero Episcopo, ut celebret, seu conferat ordines in diœcesi aliena, ubi sedes vacat, res est omnino diversa à datione dimissorialium subdito ad suscipiendos ordines extra diœcesim ab altero Episcopo, ut patet. per prius enim tollitur impedimentum, quo aliàs juxta idem Tridentinum prohibebatur celebrare pontificalia in diœcesi aliena sine ordinarii illius licentia, per posterius tollitur impedimentum, quo Episcopus prohibebatur subdito alieno conferre ordines, adeoque jam prohibito per Tridentinum posteriore, nempe datione dimissorialium, non prohibetur prius, nempe datio licentiæ exercendi pontificalia in aliena diœcesi. Dian. loc. cit. resol. 73. ex Theomudo in decis. Archiep. Olyssiponenf. p. 1. decis. 29. n. 3. Non secundum, nimirum per hoc, quod det Episcopo extero licentiam ordinandi in sua diœcesi, in qua vacat sedes, non dat subditis suis licentiam ordinandi, siquidem id ordinandi accipitur passivè, ita ut idem sit, ac ordines suscipiendi, ut patet ex adjuncto dativo alteri. adeoque dare licentiam ordinandi; & dare dimissorias ad ordines suscipiendos, hæc idem sunt; & id literas dimissorias: ad majorem claritatem additum est. proinde, quod det licentiam Episcopo in sua diœcesi ordinandi, seu ordines conferendi, non dat alicui licentiam, ut ab eo ordinetur, sed supponitur, ordinandum illam habere aliunde. Pirh. loc. cit. citans Sanch. in opusc. mor. tom. 2. l. 7. c. 1. dub. 26. Themudò loc. cit. apud Dian.

4. Porro adjiciendum his, quod habet Barbof. l. 1. jur. eccle. c. 32. n. 123. ubi: ante lapsum anni vacationis sedis poterit Capitulum obtinenti facultatem à sede Apostolica de suscipiendi ordine cum licentia ordinarii; hujusmodi licentiam subordinatam (nempe suscipiendi ordines etiam intra diœcesim ab alio Episcopo) concedere. pro quo citat Navar. conf. 19. in antiq. aliàs 27. in noviss. tit. de tempor. ordin. Piares. in pr. episcopali p. 1. c. 1. n. 13. v. capit. sed. vac. & seipsum de potestat. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 14.

5. Atque

5. Atque ex his jam inferri videtur non prohibere Tridentinum ordinari subditum non arctatum intra primum annum illius vacantis sedis, ubi is non eget dimissorias, uti contingere videtur in hoc casu: dum designatus in vicarium capituli est Episcopus, sive dum Episcopus aliquis titularis deputaretur in vicarium capituli, eum enim vicarii, & non capituli sit dare dimissorias (saltem dum hanc quoque potestatem Capitulum transtulit in vicarium suum) & nemo dare possit dimissorias ad seipsum, seu licentiam ut quis à seipso ordinari possit, non egebit subditi illi ullis dimissorias. Tridentinum verò solum prohibet tunc ordinari subditum in vim dimissoriarum acceptarum à Capitulo.

6. Inferri videtur ulterius, neque prohibere Tridentinum ordinari subditos non arctatos talis diocesis, in qua vacat sedes ab Episcopo ibidem commorante & assumpto ad exercendum ibidem pontificalia, etiam si vicarius Capituli non sit; quia nec respectu talis Episcopi subditi Capituli sede vacante egent dimissorialibus. Quod facit, quod ex Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* habet Diana *loc. cit. resol. 72.* quòd cum talis Episcopus de Anel, ut vocant, seu nullatenis nullam in actu habeat propriam diocesim, ista diocesis, in qua moratur, & in qua assumptus, & institutus est (intellige, sive ab Episcopo, sive à Capitulo sede vacante) ad exercendum ibidem absolute, generaliter, & sine limitatione Pontificalia, sit certo modo ipsius diocesis; adeoque dici non possit, quòd exerceat Pontificalia in diocesi aliena sine licentia. Et sic absolute tenent Diana *loc. cit. resol. 41.* hisce expressis; etiam Capitulum sede vacante, vel ejus vicarius non possit intra annum subditis suis concedere dimissorias, poterit tamen interim intra eundem annum per alium Episcopum pontificalia exercentem ordinare diocesanos suos. Atque ita fuisse resolutum à S. Congreg. refertur. Idem tradit Barbosa *loc. cit. n. 123.* ubi poterit insuper Capitulum præfato anno durante concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem propriorum subditorum sedis vacantis, pro quo citat uterque, nempe Diana & Barbosa. *Navar. cons. 27. de tempor. ordin. Forat. de ordin. c. 5. n. 7.* Moltet, *in sum. tract. 2. c. 2. n. 28.* Marchin. *de sacram. ordin. tr. 1. p. 6. c. 3. n. 16.* & Barbosa. insuper Henricus, *in sum. l. 10. c. 22. §. 1.* Quarant. *in sum. bull. v. capit. sed. vac. g. 11.* Marc. Auton. Genuent. *in pr. Archiep. Neapol. c. 87. n. 33.* Pialec *pr. episc. p. 1. c. 1. n. 13.*

7. Unde jam minus coherentur videtur Barbosa locutus, dum *loc. cit. n. 121.* dixerat: colligitur, non posse Capitulum dicto anno durante dare licentiam Episcopo commoranti in civitate, vel diocesi, ut ordinet regulares etiam pravio examine per ipsum vicarium facto, ut tenet Rague. *de voce can. q. 39. n. 4.* sanè coherentius dictis sentit Themudo *cit. decis. 89.* & seq. apud Diana *loc. cit. resol. 73.* dum absolute affirmat, posse Capitulum sede vacante intra primum annum dare licentiam alicui Episcopo (intellige, apud se commoranti, & assumpto ad exercendum pontificalia) conferendi ordines regularibus sine diocesi. sequitur enim id manifestè, quia & à potiore, ex dictis. si enim or-

B. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vac.

dinari possint à tali Episcopo intra illum annum subditi seculares non indigentes dimissorias; quin & ad hoc capitulum illis facere licentiam, cur non etiam regulares? & cur non potius regulares? cum Tridentinum vetando dari intra primum annum dimissorias, aut licentiam ordinandi clericis subditis suis, non videatur comprehendere religiosos; utpote qui, ut Themudo apud Diana *loc. cit.* & alii passim, nomine clericorum (intellige in odiosis, quale quid est ista denegatio dimissoriarum, & licentiarum) non veniant, quòd ipsum indicant AA. & inter reliquos Henricus *loc. cit. c. 22. n. 3.* dum inquit: Capitulum sede vacante non potest secularibus clericis dare reverendas &c. hoc enim loquendi modo satis ostendit, prohibitionem illam solum intelligi de clericis secularibus, & non de religiosis. Neque etiam religiosi, etiam sede plenà, dum recipere volunt ordines ab Episcopo alterius diocesis, dimissorias, non acceptas ab Episcopo, sed à Præfato suo deserunt. multòque ergò minus egent his ad hoc acceptis à Capitulo sede vacante. Adde, quòd religiosi non sint propriè subditi Capituli sedis vacantis; dimissoria autem non deatur nisi subdito, ut vadat ad alienum Episcopum pro suscipiendis Ordinibus. Sed & licet sint subditi (intellige, etiam exempti alias à jurisdictione Episcopi) & subjei Episcopo quòd ad recipiendos Ordines, quòd cogitandum monet Diana *loc. cit. resol. 73. in fine* ex Barbosa, *de canonis. c. 48. n. 121.* adhuc non obstat; quia juxta dicta & subditi etiam absolute quo ad omnia jurisdictioni Episcopali, & consequenter etiam Capituli sede vacante, possunt à tali Episcopo ordinari; & his concedi licentia ordinis suscipiendi intra illud tempus. Atque pro hac sententia, quòd Capitulum sede vacante intra annum dare possit licentiam alicui Episcopo ordinandi regulares, Diana *in fine resol. 73.* citat Portel. *Respons. mor. tom. 2. cas. 71.*

Quæstio 510. An Capitulum sede vacante possit revocare licentiam exercendi pontificalia, & conferendi Ordines concessam alicui Antistiti ab Episcopo defuncto: & si eam non revocaverit, possit Antistes pergere ibidem exercere Pontificalia, & ordinare?

1. **R**esp. ad primum affirmative. Cum enim Capitulum totam jurisdictionem habeat ordinariam Episcopi mortui, & Episcopus mortuus in hac vita poterat revocare talem licentiam, etiam capitulum mortuo Episcopo poterit eam revocare. Diana *loc. cit. resol. 72.* & apud illum Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* Et patet hoc ipsum ex eo, quòd Capitulum removeat Vicarium generalem à defuncto Episcopo constitutum. Ubi tamen datus fuisset talis Episcopus titularis ad exercendum in diocesi aliqua, v.g. ob Episcopi minorem ætatem, vel non consecrationem, simpliciter pontificalia, non poterit dein tali Episcopo non consecrato mortuo Capitulum sede vacante illum impedire, aut amovere ab exercendis pontificalibus. Idem videtur, dum Metropolitanus, dum is fortè in ca-

R

su,

su, quod potuit, Episcopum talem titulare deputavit pro tali diocesi, ad exercendum ibidem in defectum Episcopi pontificalia. Quemadmodum nec remove potest Capitulum Vicarium suum capitulare, ejusve licentiam restringere ubi is datus ei fuisset à Metropolitano juxta dicenda inferius.

2. Resp. ad secundum quoque affirmativè. Dian. *loc. cit.* cum eodem Themudo; gratia enim, & licentia præsertim facta absolute & sine limitatione temporis, non expirat morte concedentis. Fermosinus, *tract. de capit. sed. vac. q. 20. n. 1.* Dian. & Themudo. *l. cit.* citans Sanch. *de matrim. l. 8. d. 28. n. 64.* & 83, ubi etiam illud exemplificat datâ licentiâ Petro ad Ordines, quæ non expirat mortuo, vel etiam translato Episcopo ad alium Episcopatum. Item licentiâ seu dimissoriis datis à Capitulo sede vacante ad ordines tempore, quo poterat dare, quæ non expirat cum introitu novi Episcopi.

3. Porro illud hic notandum cum Diana, quòd hæc doctrina de continuatione exercitii conferendi ordines facilius applicetur Episcopo titulari, seu de Anel assumpto pro tali diocesi à defuncto Episcopo, cui serviebat ad exercenda ibidem generaliter Pontificalia juxta dicta *quæst. preced.* Poterit proinde jam talis Episcopus non solum à Papa aut Metropolitano, sed & ab Episcopo defuncto legitime, absolute, & generaliter constitutus ad exercendum ibidem pontificalia (saltem Capitulo non contradicente) pergere, sicut ante conferre ordines subditis non arctatis intra primum annum vacantia; cum licentia illa absolute ei concessa illi non adimatur, etiam pro primo illo anno, à Capitulo, utpote non contradicente. Nec etiam in casibus positis adimi ab eo possit, nec etiam Capitulum dum posset, teneatur adimere illi, seu suspendere licentiam illam pro primo illo anno quòd ad subditos non arctatos; hoc enim Capitulo à Concilio non mandatur, sed solum, & ad summum ei prohibetur, ne facultatem illam ordinandi prius non habitam à tali Episcopo ei concedat pro primo illo anno quòd ad non arctatos. Dico ad summum; quia ut dictum *quæst. preced.* *de ordinandi* intelligendum non active, sed passive, ut idem significet, ac ordines suscipiendi.

Questio 511. An Capitulum sede vacante intra primum annum vacantia possit non arctatis subditis suis dare literas testimoniales ad suscipiendos ordines?

Resp. Potest Capitulum, etiam intra primum annum subdito suo, non arctato, dum is à Pontifice ejusve Nuncio facultatem, seu dimissorias habet, ut à quocunque Episcopo externo ordinari valeat, concedere in ordine ad suscipiendos ordines has literas testimoniales de vita, & moribus, & idoneitate illius, pro ut eas exigit Trident. *sess. 23. c. 8.* his verbis: *unusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur, quòd si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti aut privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi ejus probitas & mores Ordinarii sui testimonio commendentur.* Ita tenent Pignat. *tom. 3. cons. 8. n. 4.* Fermosinus *rr. de Capit. sed. vac. q. 20. n. 12.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 39.* Dian. *p. 8. rr. 4. resol. 42.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. n. 122.* citans Sayr. *in florib. decis. decis. 21. tit. de tempor. ordin. Bonacin. de sa-*

cram. d. 8. q. unic. p. 4. n. 24. Molin. *de Just. tom. 6. rr. 5. d. 11. n. 14.* Monet. *de commut. ult. volunt. c. 10. n. 183.* Vulpeium *in pr. Judic. c. 44. n. 2.* Ciarl. *controv. forens. l. 1. c. 46. n. 12.* Marchin. *de sacram. ord. tract. 1. p. 6. c. 3. n. 17.* & 18. &c. contra Garciam *de benef. p. 5. c. 7. n. 115.* id negantem hisce expressis: *quamvis aliàs quis possit promoveri cum literis dimissoriis legati de latere, tamen id intelligendum, modò ejus probitas, & mores testimonio sui Ordinarii commendentur, ad quem effectum non dicitur Ordinarius intra annum Capitulum, seu ejus vicarius sede vacante respectu eorum, qui non sunt arctati, ut per Navar. & Rodriq. Verùm *quæst. ante hanc penult.* ostensum contrarium, nempe venire etiam Capitulum in ordine ad hoc nomine Ordinarii. Et sunt hæc literæ testimoniales longe quid diversum ab iis, quæ dimissoriis dicuntur, ut videre est apud Fagn. *in c. significasti de off. archid. n. 2.**

Questio 412. An & qualiter Capitulum sede vacante concedere possit dimissorias?

1. **R**esp. primò, potest Capitulum cathedrale sede vacante, vel ejus vicarius spectato jure communi absque limitatione temporis, ad eoque & intra primum annum vacantia subditis suis, sive hi arctati sint, sive non, concedere literas dimissorias, id est, in quibus non solum commendatur ordinandus, eique de moribus & vita testimonium redditur; sed & conceditur facultas suscipiendi ordines ab Episcopo alieno, quæ etiam ab aliquibus, ut videre est apud Fagn. *loc. cit.* reverendè dicuntur, uti & dimissoriæ ac formatæ dicuntur à Nicæna Synodo relata *in c. 7. dist. 73.* Ita constat *ex c. nullus. de temp. ordinat. in 6. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 114.* Pirh. *ad tit. eund. n. 58.* Ventrigl. *loc. cit. n. 30.* Azor *l. 3. c. 37. q. 17.* cum communi. Unde idem adhuc poterit capitulum, in locis, in quibus Trident. non est receptum; quia sic dispositum jure commune non immutatum per Tridentinum ob non receptionem illius. Ventrigl. *loc. cit. n. 45.* citans Sanch. *opusc. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 37.* Thesaurum *in pr. eccles. p. 2. c. 19. vers. ampliã.* qui & ipse citat alios.

2. Resp. secundò hodie dum tamen intra annum sedis vacantis eas dare nequit, sub nullius etiam privilegii aut consuetudinis prætextu, nisi solis arctatis ratione beneficii recepti, aut recipiendi. Ita enim expressè disponit Tridentinum, *sess. 7. c. 10.* & *sess. 23. c. 10.* Ventrigl. *loc. cit. n. 30.* Dian. *loc. cit. resol. 41.* Fagn. *in c. his quæ de major. & obed. n. 60.* Garc. *de benef. p. 5. c. 7. n. 91.* Barbof. *loc. cit.* citans quamplurimos.

3. Ampliatur hoc ipsum primò, ut id Capitulum non liceat, etiam si Capitulum habeat territorium distinctum, & exemptum ob immemorabilem possessionem, in quo ipsi canonici sint iudices. Pirh. *loc. cit.* Ventrigl. *n. 34.* Barbof. *loc. cit. n. 119.* citans Riccium *in decis. curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 185.* Quarant. *v. capit. sed. vac. vers. 14.* qui testetur, ità à S. Congreg. rescriptum Capitulum Salmantino.

4. Am-

4. Ampliatur secundò. Ut id non possit, ne quidem quò ad accipiendam primam tonsuram. Pirh. *loc. cit.* Garc. n. 95. Dian. *loc. cit. resol.* 43. citans Zipæum *juris Pontif.* l. 3. tit. 9. n. 2. Ventrigl. n. 32. Barbof. *loc. cit.* n. 116. citans Majol. *de irregul.* l. 4. p. 2. c. 3. Quarant. *ubi ante.* Vulp. *loc. cit.* c. 8. n. 33. & c. 44. n. 20. Monet. *loc. cit.* c. 10. n. 137. &c. Loquitur enim Concilium generaliter, vetando absolute concedere Capitulum intra annum dimissorias aut ordinandi licentiam. Unde licet Tonsura non sit propriè ordo, tamen litera, quæ ad eam suscipiendam conceditur, dicuntur propriè dimissoria; adeoque in verbis concilii videtur comprehensa prima tonsura. Dian. *loc. cit.* qui etiam ait, quòd consuetudo interpretetur hoc decretum Concilii, & ita communiter intelligatur, ac practicetur. Adde, quòd plures Canonistæ negent, primam tonsuram non esse ordinem. de quo vide Dianam. Neque in contrarium facit declaratio S. Congreg. quam refert Garcias. *loc. cit.* quæ habet, memorato Concilii decreto non comprehendi primam tonsuram, utpote quæ intelligenda quò ad pænas tantum statutas à Concilio in ordinatos intra primum annum sedis vacantis; quòd illa solum imponuntur contra ordinatos in vim acceptarum à Capitulo intra primum annum dimissorias ordinibus minoribus vel majoribus: ordinatione autem minorum ordinum secundum communem loquendi usum solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura. Garc. *loc. cit.* n. 96. Dian. & Pirh. *ll. cit.*

5. Ampliatur tertio, ut etiam si à Metropolitana constitutus sit vicarius capitularis (etiam is, qui vivente Episcopo dare poterat dimissorias) adeoque inter cetera acceperit facultatem dandi dimissorias, nec possit is adhuc hanc facultatem intra primum annum vacantia exercere cum non arctatis; non secus, ac dum is, qui defuncti Episcopi fuit Vicarius Generalis in spiritualibus, designaretur dein à Capitulo in vicarium capitularem, exercitium habitæ jam ante nimirum à defuncto Episcopo potestatis dandi dimissorias etiam non arctatis, continuare nequit intra annum primum sedis vacantis, etsi de cetero fingatur, hanc potestatem per mortem Episcopi non expirasse, sed continuari. Plus enim hac in parte concedere non poterit, nec dein potest Metropolitanus quàm ipsum Capitulum; utpote cujus vices, & defectum jure ad se devoluto (dum nimirum intra tempus statutum Capitulum negligit deligere vicarium) supplendo, & non aliter statuere Vicarium potest Metropolitanus, ut Fermos. *loc. cit.* q. 8. n. 3. Jam autem constat ex dispositione Tridentini, non posse Capitulum Vicario à se constituto dare facultatem dandi dimissorias intra primum annum vacantia.

6. Porro his non obstantibus poterit Vicarius Papæ, etiam statim post vacantem sedem Apostolicam concedere literas dimissorias ad Ordines à quocunque Episcopo suscipiendos. Barbof. *loc. cit.* n. 115. citans Majol. *ubi ante.* c. 3. n. 22. Henric. *in sum.* l. 10. c. 22. §. 3. Campanil. *in divers. jur. can. rubricas rub.* 9. c. 7. &c. Decretum enim illud Trident. minime restringit jurisdictionem sedis Apostolicæ etiam vacantis, Barbof. *Leventii Tract. III. De Capit. sed. vac.*

bof. *ibidem.* De cætero, ubi Tridentinum receptum non est, servabitur jus antiquum, de quo c. cum nullus, *de temp. ordin.* in 6. ut possint etiam intra annum non arctatis concedi dimissoria à Capitulo, Pignat. *tom. 3. conf.* 8. n. 4. juxta dicta n. 1.

7. Resp. Tertio. Poterit tamen mox ab elapso dicto primo anno (qui incipit à die mortis Episcopi. Ventrigl. *loc. cit.* n. 36. citato Novarin. *sum. Bullar. ff. tit. n. 31. p. 1.*) concedere liberè dimissorias non arctatis, cum concilium hanc facultatem Capituli restringat solum durante anno primo; prohibitum autem ad tempus post illud fieri potest juxta l. in tempus. ff. de hered. institut. Ventrigl. *loc. cit.* n. 38. Pirh. *loc. cit.* n. 59. cum communi, Non posse tamen etiam post lapsum anni Capitulum, ejusve Vicarium concedere dimissorias ordinandis ad titulum patrimonii, aut pensionis, eò quòd id reservatum sit Episcopo à Tridentino *sess.* 21. c. 2. ubi statuit, obtinentes patrimonium, vel pensionem non promovendos, nisi Episcopus pro necessitate, vel commoditate suarum ecclesiarum judicaverit eos assumendos esse, juxta responsum S. Congreg. habet Garc. *loc. cit.* n. 93. & ex eo Ventrigl. *loc. cit.* n. 40. Bene tamen addit Garcias, non videri id receptum, saltem in regnis Castellæ, uti & Barbof. *in sum. constit. Apostolicar. decis. v. capit. sed. vac.* n. 12. apud Ventrigl. qui etiam remittit quò ad hoc punctum ad Meroll. *loc. cit.* c. 7. n. 34.

8. Porro ut concedere dimissorias etiam intra primum annum arctatis tam quo ad habitam, quàm recipienda beneficia dicto illo primo anno corrente, pro ut disponit Trident. *sess.* 7. c. 10. Ventrigl. n. 37. Barbof. n. 125. citans quampures cum communi. Arctari verò ratione beneficii jam accepti dicuntur, qui obtinent beneficium aliquod, ratione cujus tenentur se facere promoveri, ut qui obtinet Parochiam, arctatus est ad suscipiendum intra annum sacerdotium, qui obtinet Canonicatum, ad Ordinem ei annexum. Idem est de aliis beneficiis ex fundatione, seu institutione, aut statuto requirentibus aliquem Ordinem. Garc. *loc. cit.* n. 98. Pirh. *loc. cit.* n. 58. Ventrigl. n. 37. Barbof. *loc. cit.* n. 126. citans Ugolin. *de potest. Episc.* c. 26. §. 20. n. 5. Ricc. *in pr. aurea resol. cit.* n. 98. Monet. *de commert. ult. volunt.* c. 10. n. 166. & seq. qui etiam censent, idem esse, seu arctatum dici, ubi Ordo ita annexus beneficio, ut illud obtinens tempore provisionis debeat esse constitutus in eo, dispensatus tamen fuit, ut absque eo illud obtinere potuerit. Arctati ratione beneficii recipiendi dicuntur, qui ad beneficium aliquod vacans, certum ordinem actu requirens jus habent v. g. vi electionis, vel presentationis, quæ ad illud electus aut presentatus est. Garc. *loc. cit.* n. 99. Pirh. Ventrigl. *ll. cit.* Barbof. n. 127. Dicitur quoque à Garcias. n. 100. & Barbof. *loc. cit.* (qui pro hoc citat quoque Molfes. *in sum. theol. mor. tr.* 6. c. 7. n. 50.) arctatus ratione beneficii recipiendi, qui non tonsuratus est presentatus à patrono laico ad beneficium juris patronatus illius, ut illud obtinere valeat. Quod intelligendum videtur, etsi per talem presentationem non clerici, adeoque nullam, jus nullum ad beneficium illud acquisivif-

set ille presentatus non clericus. Item cui solum promissa presentatio (idem est de collatione) quamprimum fuerit clericus, adhuc arctatus dicitur ratione beneficii recipiendi juxta Ventrigl. *loc. cit. n. 38.* qui pro hoc citat Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. n. 79.* testaturque hinc S. Congregationem sub die 13. Jan. 1594. rescripsisse Episcopo Squillacensi, Vicarium in sede vacante posse literas dimissorias concedere etiam infra annum laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia, quam eandem declarationem S. Congreg. recitat Barbof. *loc. cit. n. 118.* cum quo tamen non usque adeo bene conciliari videtur, quod tradunt Barbof. *loc. cit. n. 127.* Garc. *loc. cit. n. 102.* Ventrigl. *iple cit. n. 37.* citans pro hoc Meroll. *ubi ante n. 80.* nimirum non dari arctatum ratione beneficii recipiendi, cui quis vult resignare beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret, eo quod hoc sit merè voluntarium; non enim minus voluntaria est promissa presentatio, quam promissa resignatio: neque magis per promissam presentationem, quam per promissam resignationem jus ad tale beneficium acquiritur. Ille tamen ex sententia communi arctatus non est ratione beneficii recipiendi, qui electus in concursu ad beneficium curatum requirens sacerdotium, cujus collatio facienda à Papa; quia in tali tempore faciendæ collationis non requiritur actu sacerdotium. Garc. *n. 101.* & ex eo Barbof. adeo que jam illud ipsum procedit, etiam si per talem electionem diceretur jus aliquod acquisivisse ad tale beneficium. facta tamen illi collatione jam arctatus erit ratione beneficii accepti.

9. Porro illud hic notandum, non posse Capitulum sede vacante, ejusve vicarium concedere infra annum dimissorias arctatis alia de causa quam beneficii, ut si quis haberet necessarium promoveri ad obtinendum gradum in theologia, & similia, ad qua forte requireretur actu clericatus alterve ordo. Ventrigl. *loc. cit. n. 4 D.* citans Sanch. *opus. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 38. P. Thefaur. in pr. eccles. p. 2. v. ordo. c. 19. vers. amplia secundò.*

Questio 513. Per quem Capitulum sede vacante has dimissorias concedere possit, an per solum vicarium suum, an etiam per seipsum, & in specie in casu, ubi omnes Canonici diffugerunt aliò?

R Esp. ad primum, dimissorias in casibus, ubi id licet, concedere non posse Capitulum per seipsum, sed spectare ad ejus vicarium tradit Ventrigl. *loc. cit. n. 35.* citans Aldan. *in compend. can. resolut. tit. 3. n. 5.* Item Barbof. *loc. cit. n. 120.* testans, sic Vicario Capitulari Neapolitano rescripsisse S. Congregationem prepositam negot. Episcop. & regular. sub die 12. Jan. 1604. Non posse tamen Vicarium Capitularem nec arctatis intra annum, nec etiam alias post annum concedere dimissorias sine speciali Capituli commissione, habet Ventrigl. *n. 42.* citatis Pavon. *de potest. Capit. sed. vac. c. 10. p. 2. n. 17.* Mandos. *ad reg. 24. cancell. g. 6. n. 9.* Gurtierrez *qq. can. l. 2. c. 12. n. 22.* P. Thefaur. *in pr. eccles. p. 2. v. ordo. c. 19.* Barbof. *loc. cit. n. 129.* ubi is, speciale hoc mandatum conjecturis probari, quarum multas adducit.

2. Ad secundum, in casu, in quo potest Capitulum concedere dimissorias, si Canonici v. g. propter hæreses (idem videtur, si propter alia similia,

puta pestem, bella &c.) dispersi sunt, & nequeant convenire sine difficultate (si neque sit Vicarius Capitularis) sufficit habere literas dimissorias ab uno aliquo ex Canonici Capitularibus ecclesiæ cathedralis. Et sic quoque sufficit, habere literas dimissorias à residentibus capitularibus, etiam si unus duntaxat resideret. sic refert Garc. *loc. cit. n. 93.* in fine decisum à S. Congregat. Concilii super *c. 10. sess. 7.* ejusdem Concilii.

Questio 514. Quam panam incurrat Capitulum, vel ejus loco Vicarius sede vacante concedens dimissorias non arctatis intra primum annum vacantie, & sic contra, quod statuit Tridentinum. sess. 7. c. 20.

R Esp. Incurrit panam interdicti, & sic ordiati (nempe in vim talium dimissorium) si in minoribus fuerint constituti Ordinibus, nullo gaudent privilegio clericali, præsertim in criminalibus. constituti verò in majoribus ipso jure incurrunt suspensionem ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Episcopi. Fagn. *in c. significasti. de off. archid. n. 8.* Barbof. *loc. cit. n. 117.* & à *n. 130.* Garc. *n. 91.* Ventrigl. *n. 46.* (qui etiam remittit ad P. Thesaurum *in pr. eccles. loc. cit.* ubi is de his panis multa refert. & Bonacin. *de suspens. in particulari q. 1. p. 11.*) juxta quod iisdem ferè verbis hanc panam statuit Tridentinum *loc. cit.* Quam panam impositam iis, qui contra decretum illud Tridentini à Capitulo sede vacante dimissorias impetrant (non verò impositam panam illam interdicti impositam Capitulo, ut Fagn. *loc. cit. n. 9.*) postmodum idem concilium *sess. 23. c. 10.* extendit ad illos, qui eandem literas non à Capitulo; sed ab aliis quibusvis in jurisdictione episcopali succedentibus (puta ab ejus Vicario aliòve administratore) obtinerent. Fagn. Garc. Ventrigl. *ll. cit.* Hujusmodi verò concedentes literas illas dimissorias ab officio, & beneficio per annum ipso jure suspendi addit Garc. & id notari inquit à Majolo. *de irregular. l. 4. c. 2. n. 3.* Salcedo *in præct. crimin. Bernard. Diaz. c. 25. v. sine licentia.*

2. Circa has penas notandum primò. Quòd si Vicarius Capituli alicujus Collegiatæ (contra quod Capitulo collegiatæ, & cuius alteri prohibetur dare dimissorias per Trident. *cit. sess. 23. c. 10.*) concederet istiusmodi dimissorias, ipsum Capitulum non incidere in panam dicti interdicti. Sequitur ferè ex dictis, & quidem à fortiore Fagn. *loc. cit. n. 9.* qui etiam *n. 10.* addit, quòd esto Vicarius talis ecclesiæ collegiatæ comprehendatur in prohibitione, non tamen videri illum incidisse in panam *c. 10. sess. 7.* eo quòd illud extensum tantum sit per *c. 10. sess. 23.* ad Vicarios Cathedralium.

3. Notandum secundò, quòd licet per Bullam Sixti V. contra male promotos ordinati cum literis dimissoriis, seu licentia Capituli sede vacante contra dictum Tridentini decretum erant absolute ipso jure suspensi, & absolutio Romano Pontifici reservata; illa tamen Bulla jam per Clem. VIII. ad terminos sacrorum Canonum & dispositionem Tridentini redacta sit Garc. *loc. cit. n. 92.* & fufius *p. 2. c. 5. n. 70.* Unde jam pana illa lata per Tridentinum

Tridentinum contra Capitulum, vel ejus administratorem sede vacante concedentem literas dimissorias in casu non permisso, non reservatur amplius Papæ; sed ejus absolutio dari potest per Episcopum successorem. Pignat. tom. 3. consult. 8. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 48. citans P. Thesaurum ubi ante, qui etiam addat, non posse ab illa absolvi simplicem confessarium.

4. Notandum tertio, pœnam illam statutam concedentibus dictas dimissorias contra dictum Tridentini decretum adhuc ab iis incurri, etiam si is, cui ea concessa fuerunt, iis usus non fuerit; quia actus fuit perfectus quod ad concedentem, per quem non stetit, quod minus concessionarius iis uteretur. Barbof. loc. cit. n. 130. citans Garciam in addit. ad tract. de benef. p. 5. c. 7. n. 92. Ventrigl. n. 46. & 49. citans insuper Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 4.

5. Notandum quarto, quod pœna illa interditi fit lata sententia, pro ut colligitur ex verbo illo, quo utitur Concilium subjacet, quod est lata sententia. Ventrigl. n. 47. ex Thesaur. loc. cit. Pignat. tom. 3. consult. 8. n. 3. Pœnam verò privationis privilegii clericalis non incurrit ordinatus in minoribus ante Judicis sententiam juxta Constitutionem Urbani VIII. adversus malè promotos. Barbof. loc. cit. n. 131. Ventrigl. cit. n. 47. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 44. citans Navar. conf. 20. de tempor. ordinat. in prima editione. Addunt quoque Barbof. & Dian. rationem, quod nimirum Concilium dicat: nullo gaudeant privilegio. id autem gauderent, cum sit futuri temporis, non deoret pœnam ipso jure impositam, sed imponendam juxta doctrinam communiter receptam. Unde jam etiam ordinatus taliter potest habere, & obtinere beneficium, donec per sententiam hujusmodi privilegium clericali priverit. Dian. loc. cit. citans Rodriq. in sum. tom. 1. c. 71. n. 20. Barbof. n. 132. Ventrigl. n. 37. citantes Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. n. 18. Quarant. in sum. Bullar. v. capit. sede vacant. q. 10.

Quaestio 515. An dimissoria ritè & legitime concessa per Capitulum sede vacante expirent per ingressum novi Episcopi?

Resp. negativè Ventrigl. loc. cit. n. 43. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 129. citans Quarant. ubi ante, vers. secundò dubitatur. Ledesm. in sum. p. 1. de sctam. ordin. c. 8. concl. 4. Gonzal. ad reg. 8. cancell. gl. 12.

n. 37. Monet. de commut. ult. volunt. c. 10. n. 179. Molin. ubi ante n. 4. Curtür. can. qq. l. 2. c. 17. n. 12. qui tamen consulat ordinatoribus, ut si tempore presentationis dictarum dimissorias coram eis sciverint, novum Episcopum possessionem Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi revalidata, vel noviter à successore concessa producta fuerint, vel ab ejus officiali speciale ad id mandatum habente. Quod tamen consilium videtur supervacaneum, si dicta dimissoria per ingressum novi Episcopi non expirent, sed in robore suo permaneant. Ratio responsionis est communis; quod gratia semel concessa non expiret morte concedentis, juxta c. si super gratia, de off. deleg. in 6. c. cui nulla, de prebend. in 6. Illud verum videtur, quod ibidem ex Rebuff. in pr. benef. tit. de formalit. dimissorias. n. 44. & Campanil. rub. 6. c. 8. n. 35. tradit ibidem Barbof. posse à novo Antistite revocari per edictum omnes, & quascunque dimissorias à prædecessoribus Episcopis, & à Capitulo sede vacante concessas; secus tamen est de concessis à Papa, vel Nuntio Apostolico.

Quaestio 516. An dum Episcopus defunctus est simul Princeps Imperii, Capitulum sede vacante comparere possit in comitiis imperialibus?

Resp. affirmativè Pirrhing. ad tit. de major & obedient. n. 52. §. his addendum ubi: licet Capitulum sede Episcopali vacante admittatur ad comitia Imperialia; non tamen Capitulum v. g. ecclesie Archiepiscopalis admittitur ad electionem Imperatoris, aut regis Romanorum; cum hoc jus eligendi quibusdam Archiepiscopis Germaniæ ratione dignitatis eorum ex speciali jure, ac privilegio competat, ut ex Aromao de comitiis tradit Laym. in c. unicam. ne sed. vac. in 6. in his autem, quæ Episcopo ex speciali jure competunt, non succedit Capitulum; quia succedit in jurisdictione & administratione Episcopi propter unionem, quæ est inter ipsum & Episcopum; hæc autem unio non intervenit secundum ea, quæ Episcopo jure, & privilegio speciali, & veluti extrinseco, & extraordinario competunt. Honorius ab Axel. in sum. decretal. in cir. rit. ne sede vac. n. 7.

